

A TANÁCS 2022. december 19-i (EU) 2022/2576 RENDELETE

a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb koordinálása, megbízható ár-referenciaértékek és a határokon átnyúló gázkereskedelem révén történő fokozásáról¹

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 122. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan agressziós háborúja és az Oroszországi Föderációból a tagállamokba irányuló földgázellátás példátlan mértékű csökkenése veszélyezteti az Unió és tagállamai ellátásbiztonságát. Ugyanakkor a gázellátás fegyverként való felhasználása és a piacok Oroszországi Föderáció általi, a gázáramlások szándékos megzavarásával történő manipulálása az energiaárak ugrásszerű emelkedéséhez vezetett az Unióban, ami nemcsak az Unió gazdaságát veszélyezteti, hanem az ellátásbiztonságot is súlyosan aláássa.

(2) Ehhez határozott és koordinált válaszra van szükség az Unió részéről annak érdekében, hogy megvédje polgárait és gazdaságát a túlzott és manipulált piaci ártól, és biztosítsa, hogy a földgáz a határokon át áramoljon minden rászoruló felhasználóhoz, a gázhiány helyzetében is. Az Oroszországi Föderációból származó földgázellátástól való függőség csökkentése és a túlzott árak mérséklése érdekében elengedhetetlen a külső szállítóktól történő gázbeszerzések jobb koordinálása.

(3) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 122. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi a Tanács számára, hogy - a Bizottság javaslata alapján és a tagállamok közötti szolidaritás szellemében - határozatot hozzon a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedésekről, különösen ha egyes termékekkel való ellátásban - ideértve mindenekelőtt az energia területét - súlyos nehézségek merülnek fel. Az orosz gázellátás teljes leállításának magas kockázata és a szélsőséges energiaár-emelkedés, amelyek aláássák az Unió gazdaságát, ilyen súlyos nehézségeket jelentenek.

(4) A Bizottság a „REPowerEU terv” című, 2022. május 18-i közleményében bejelentette, hogy a tagállamokkal közösen uniós energiabeszerezési platformot hoznak létre a gáz, a cseppfolyósított földgáz (LNG) és a hidrogén közös beszerzésére. Az említett bejelentést az Európai Tanács a 2022. május 30-31-i ülésén jóváhagyta. A REPowerEU terv részeként a Bizottság előterjesztette az EU külső energiaügyi szerepvállalására vonatkozó stratégiát is, amely kifejti, hogy az Unió miként támogatja a globális, tiszta és igazságos energetikai átállást a fenntartható, biztonságos és megfizethető energia biztosítása érdekében, többek között az Unió energiaellátásának diverzifikálásával, különösen azáltal, hogy tárgyalásos úton politikai kötelezettségvállalásokról állapodik meg már meglévő vagy új gázszállítókkal az Európába irányuló gázszállítások növeléséről, hogy ezáltal kiválthassa az orosz gázszállításokat.

¹ Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjának 2022. december 29-i, L 335. számában (1. o.), hatályos 2022. december 30-tól.

(5) Az uniós energiabeszerzési platform kulcsszerepet játszhat az olyan kölcsönösen előnyös partnerségek keresésében, amelyek hozzájárulnak az ellátás biztonságához, és alacsonyabb importárakat eredményeznek a harmadik országokból vásárolt gáz tekintetében, teljes mértékben kihasználva az Unió kollektív súlyát. E cél eléréséhez elengedhetetlen a gázszállítók (mind a vezetékesföldgáz-, mind az LNG-szállítók) és a jövőbeli zöldhidrogénszállítók fokozott nemzetközi bevonása. Így különöse az uniós energiabeszerzési platformon keresztül a tagállamokkal és a tagállamok között a harmadik országokkal szemben folytatott sokkal szorosabb koordináció biztosítaná, hogy az Unió kollektív súlya hatékonyabb.

(6) Mivel az ellátás biztonságának biztosítása terén tartósan fennáll a súlyos nehézségek helyzete, a közös beszerzésnek elő kell segítenie a vállalkozások számára a tagállamokban az egyenlőbb hozzáférés biztosítását új vagy további gázforrásokhoz, és - a végső felhasználók javára - elő kell segítenie alacsonyabb árak biztosítását annál, mint amelyek a szolgáltatón keresztül egyénileg gázt vásárlókra lehetnek volna alkalmazandók.

(7) A közös beszerzés eredményeként kedvezőbb elbánásban vagy támogatásban részesülhet a megújuló gázokkal - így például a biometánnal és a hidrogénnel - való ellátás, amennyiben azok biztonságosan betáplálhatók a gázrendszerbe, valamint az egyébként lefúvatandó vagy fáklyázásra kerülő gázzal való ellátás. Formális jogi követelmény hiányában bármely releváns joghatóságban, az e rendelet alapján szerződéseket kötő vállalkozások képesek lesznek arra, hogy az ENSZ olaj- és gázipari metánkibocsátással foglalkozó partnerségének 2.0 jelentéstételi keretét használják a metánkibocsátás mérésére, bejelentésére és ellenőrzésére az Unióba irányuló ellátási lánc mentén.

(8) Az e rendelet értelmében kidolgozott új mechanizmusnak két lépésből kell állnia. Első lépésként az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások egy a Bizottság által szerződötített szolgáltatón keresztül összesítenék gázigényüket. Ez lehetővé tenné a gázszállítók számára, hogy nagy összesített mennyiségek alapján tegyenek ajánlatokat, az őket egyénileg megközelítő vásárlóknak tett sok kisebb ajánlat helyett. Második lépésben az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások egyénileg vagy másokkal koordinált módon gázvásárlási szerződést köthetnek olyan földgázszállítókkal vagy -termelőkkel, amelyek megfeleltek az összesített keresletnek.

(9) Mivel az ellátás biztonságának biztosítása terén tartósan fennáll a súlyos nehézségek helyzete, a keresletösszesítésnek és a közös beszerzésnek elő kell segítenie a vállalkozások számára a tagállamokban az egyenlőbb hozzáférés biztosítását új vagy további gázforrásokhoz, és - a végső felhasználók javára - elő kell segítenie alacsonyabb árak biztosítását annál, mint amelyek a szolgáltatón keresztül gázt vásárló vállalkozásokra lehetnek volna alkalmazandók. Már a megújuló gázok, a földgázok és a hidrogén belső piacairól szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatban szerepel egy első hivatkozás a kiegyenlítési célú közös gázbeszerzés igen korlátozott formájának lehetőségére. Az említett javaslat azonban még az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agressziós háborúját megelőző időre datálódik. Továbbá nem tartalmaz részletes koncepciót az említett javaslat, amely csak a szállítási rendszerüzemeltetőknek az energia kiegyensúlyozásával kapcsolatos igen sajátos igényeire vonatkozott. Mivel azonnali és sokkal átfogóbb megoldásra van szükség a koordinált gázbeszerzés hiányzó struktúráinak problémájára, helyénvaló egy ideiglenes gyorsított megoldást javasolni.

(10) A keresletösszesítés és a közös beszerzés ezért megerősítheti az uniós szolidaritást a gázbeszerzés és -elosztás terén. A szolidaritás szellemében a közös beszerzésnek különösen azon vállalkozásokat kell támogatnia, amelyek korábban kizárólag vagy főként orosz szállítóktól vásároltak gázt, segítve őket abban, hogy a keresletösszesítés és a közös beszerzés eredményeként előnyös feltételek mellett, alternatív földgázszállítóktól vagy -szolgáltatóktól szerezzék be a készleteket.

(11) A keresletösszesítésnek és a közös beszerzésnek elő kell segítenie a gáztároló létesítmények feltöltését a jelenlegi szükséghelyzetben, amennyiben az európai gáztároló létesítmények többsége a most következő tél után kimerülne. Ezenkívül, az említett intézkedéseknek - a szolidaritás szellemében - elő kell segíteniük a gáz koordináltabb módon történő beszerzését.

(12) Szükséges ezért sürgősen és ideiglenes alapon keresletösszesítést és közös beszerzést létrehozni. Ez lehetővé tenné egy szolgáltató gyors létrehozását, ami lehetővé tenné a kereslet összesítését. A Bizottság által szerződttetett szolgáltatónak csak néhány alapvető funkciója volna, és az általa szervezett folyamat csak a kereslet összesítésében való részvételre vonatkozó kötelező elemeket tartalmazna, de még nem tartalmazná a szerződéses feltételek kötelező koordinálását vagy az azon keresztül történő gázbeszerzésre vonatkozó kötelező érvényű ajánlatok benyújtásának kötelezettségét.

(13) A földgázipari vállalkozásokra és a gázfogyasztó vállalkozásokra nem róható olyan követelmény, hogy a szolgáltatón keresztül vásároljanak gázt olyan gázszállítókkal vagy -termelőkkel kötött gázellátási szerződések vagy egyetértési megállapodások alapján, amelyek megfeleltek az összesített keresletnek. A földgázipari vállalkozásokat és a gázfogyasztó vállalkozásokat azonban határozottan arra ösztönözzük, hogy a versenyjoggal összeegyeztethető együttműködési formákra törekedjenek, és vegyék igénybe a szolgáltatót a közös beszerzés előnyeinek teljes körű kiaknázása érdekében. Ezért a szolgáltató és a részt vevő vállalkozások között létre lehetne hozni egy olyan mechanizmust, amely meghatározza azon főbb feltételeket, amelyek mellett a részt vevő vállalkozások kötelezettséget vállalnak az összesített keresletnek megfelelő gáz megvásárlására.

(14) Fontos a Bizottság és a tagállamok számára, hogy világos képet kapjanak az Unió-szerte tervezett és megkötött gázellátási szerződésekről annak értékelése érdekében, hogy teljesülnek-e az ellátásbiztonság és az energiapolitikai szolidaritás célkitűzései. Ezért a tagállamok vállalkozásainak vagy hatóságainak tájékoztatniuk kell a Bizottságot és az említett vállalkozások letelepedési helye szerinti tagállamokat az 5 TWh/év feletti tervezett nagy gázbeszerzésekről. Ez különösen az új vagy megújított szerződésekre vonatkozó alapvető információkra alkalmazandó. A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy ajánlásokat adjon ki a releváns tagállamok földgázipari vállalkozásai vagy hatóságai számára, különösen ahol a további koordináció javíthatná a közös beszerzés működését, vagy ahol valamely gázbeszerzésre irányuló pályázat vagy a tervezett gázbeszerzések negatív hatást gyakorolhatnak az ellátás biztonságára, a belső piacra vagy az energiapolitikai szolidaritásra. Egy ajánlás kiadása nem akadályozhatja meg a releváns tagállamok földgázipari vállalkozásait vagy hatóságait abban, hogy időközben folytassák a tárgyalásokat.

(15) A tagállamoknak segíteniük kell a Bizottságot annak értékelésében, hogy a releváns gázbeszerzések fokozzák-e az ellátás biztonságát az Unióban, és összeegyeztethetők-e az energiapolitikai szolidaritás elvével. Ezért ezen értékelés koordinációjának elősegítése érdekében létre kell hozni a tagállamok és a Bizottság képviselőiből álló ad hoc irányítóbizottságot.

(16) A kereslet közös beszerzés céljából történő összesítésének folyamatát megfelelő szolgáltatónak kell elvégeznie. Ezért a Bizottságnak az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹ megfelelő közbeszerzési eljárás keretében szerződést kell kötnie egy olyan szolgáltatóval, amely képes kifejleszteni egy megfelelő információtechnológiai eszközt (a továbbiakban: IT-eszköz), és megszervezni a keresletösszesítés folyamatát. A működési költségek fedezésére díjak szedhetők be a közös beszerzés résztvevőitől.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

(17) Az ellátáshoz való hozzáférési jogoknak a kereslet összesítésében részt vevő vállalkozások közötti kiosztása során a szolgáltatóknak olyan módszereket kell alkalmaznia, amelyek megkülönböztetéstől mentesek a keresletösszesítés kisebb és nagyobb résztvevői között, és az egyes vállalkozások által igényelt gázmennyiségektől függetlenül méltányosak. Például a szolgáltatóknak az egyes vállalkozások által az adott szállítási időre és helyre vonatkozóan bejelentett, megvásárolni kívánt gázmennyiségek arányában kell kiosztania a hozzáférési jogokat. Ez olyan esetekben lehet releváns, amikor a kínálat nem kielégítően fedezi a keresletet az uniós piacon.

(18) A földgáz iránti kereslet összesítése és a földgáz beszerzése összetett folyamat, amelynek során olyan különböző elemeket kell figyelembe venni, amelyek nem korlátozódnak az árakra, hanem ide tartoznak a mennyiségek, a teljesítési pontok és más paraméterek is. Ezért a kiválasztott szolgáltatóknak rendelkeznie kell a szükséges szintű tapasztalattal a földgázbeszerzések és a kapcsolódó szolgáltatások uniós szintű kezelése és összesítése terén. A földgáz iránti kereslet összesítése és a földgáz beszerzése emellett alapvető fontosságú az Unióban a gázellátás biztonságának biztosítása és az energiapolitikai szolidaritás elvének megóvása szempontjából is.

(19) A bizalmas üzleti adatok védelme rendkívül fontos, amikor a Bizottságnak, az ad hoc irányítóbizottság tagjainak, vagy a keresletösszesítésre szolgáló IT-eszközt létrehozó vagy kezelő szolgáltatóknak információkat bocsátanak a rendelkezésére. A Bizottságnak ezért hatékony eszközöket kell alkalmaznia ezen információknak a jogosulatlan hozzáféréssel és a kiberbiztonsági kockázatokkal szembeni védelmére. A keresletösszesítés és a közös beszerzés részeként esetlegesen kezelt személyes adatokat az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ és az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelettel² összhangban kell kezelni.

(20) A közös beszerzés különböző formákat ölthet. Sor kerülhet arra a szolgáltató által szervezett olyan pályázatokon vagy aukciókon keresztül, amelyek egy IT-eszköz felhasználásával összesítik a földgázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások keresletét annak érdekében, hogy azt potenciálisan megfeleltessék a földgázszállítók vagy -termelők ajánlatainak.

(21) A keresletösszesítés és a közös beszerzés egyik célja, hogy csökkentse az ugyanazon gázrészletre ajánlatot tevő vállalkozások által előidézett szükségtelen áremelkedések kockázatát. Annak biztosítása, hogy a közös beszerzés minden előnye eljusson a végső felhasználókhoz, végső soron maguknak a vállalkozásoknak a döntéseitől függ. A nagy vállalkozásokat korlátozni kell, még akkor is, ha magasabb áron tudják a gázt értékesíteni. A közös beszerzésből származó gáz beszerzése során alacsonyabb árak előnyeit élvező vállalkozásoknak az említett előnyöket tovább kell adniuk a felhasználóknak. Az alacsonyabb árak továbbadása fontos mutatója volna a közös beszerzés sikerének, mivel döntő fontosságú a felhasználók számára.

(22) A keresletösszesítésben és a közös beszerzésben való részvételnek nyitva kell állnia az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások számára. Így különösen, azon ipari felhasználók számára is előnyös lehet a közös beszerzés, amelyek termelési folyamataik során intenzíven használnak gázt - mint például a műtrágya-, acél-, kerámia- és üvegyártók -, azáltal, hogy lehetővé válik számukra, hogy összesítsék keresletüket, lekössenek gáz- és LNG-szállítmányokat, és az ellátást egyedi szükségleteiknek megfelelően strukturálják. A közös beszerzés megszervezési folyamatának átlátható szabályokkal kell rendelkeznie a csatlakozás módjára vonatkozóan, és biztosítania kell saját nyitottságát.

1 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

2 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

(23) A keresletösszesítésben és a közös beszerzésben való részvételnek a Nyugat-Balkán és a három társult keleti partnerségi ország számára való megnyitása az Unió kinyilvánított politikai célja. Ezért az Energiaközösség szerződő feleinek területén letelepedett vállalkozások számára lehetővé kell tenni, hogy amennyiben adottak a szükséges feltételek, részt vegyenek az e rendelettel létrehozott keresletösszesítésben és közös beszerzésben.

(24) Az Uniónak az Oroszországi Föderációból származó gázellátástól való függőségét csökkenteni kell. Az Oroszországi Föderáció vagy bármely orosz természetes vagy jogi személy ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat vagy az EUMSZ 215. cikke alapján létrehozott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó vállalkozásokat, vagy az ilyen korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó bármely más természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat ezért ki kell zárni a közös beszerzésben való részvételből, valamint a közös beszerzési folyamat megszervezéséből.

(25) Annak megelőzése érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból származó gázellátás diverzifikációjának célkitűzése veszélybe kerüljön vagy sérüljön azáltal, hogy a keresletösszesítésben és a közös beszerzésben orosz természetes vagy jogi személyek ellenőrzése alatt álló vállalkozások vagy egyéb szervek, vagy az Oroszországi Föderációban letelepedett vállalkozások is részt vesznek, az említett szervezetek részvételét szintén ki kell zárni.

(26) Ezenkívül, az Oroszországi Föderációból származó földgáz nem képezheti közös beszerzés tárgyát. E célból a tagállamokba vagy az Energiaközösség szerződő feleinek területére bizonyos konkrét betáplálási pontokon keresztül érkező földgáz nem képezheti közös beszerzés tárgyát, mivel az Oroszországi Föderációból származó földgáz valószínűleg az említett betáplálási pontokon keresztül érkezik a tagállamokba vagy az Energiaközösség szerződő feleinek területére.

(27) A közös gázbeszerzés résztvevőinek pénzügyi garanciákra lehet szükségük, ha valamelyik vállalkozás nem tudja kifizetni a szerződés szerinti végső mennyiséget. A tagállamok vagy más érdekelt felek pénzügyi támogatást - többek között garanciákat - nyújthatnak a közös beszerzés résztvevőinek. A pénzügyi támogatás nyújtására az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal összhangban kell, hogy sor kerüljön, ideértve adott esetben a Bizottság által 2022. március 23-án elfogadott - és 2022. október 28-án módosított -, állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válságkeretet is.

(28) A gáztároló létesítmények feltöltése elengedhetetlen az Unió ellátásbiztonságának biztosításához. Az Oroszországi Föderációból származó földgázellátás visszaesése miatt a tagállamok kihívásokkal szembesülhetnek a gáztároló létesítmények annak érdekében történő feltöltése során, hogy 2023-2024 telére biztosítsák a földgázellátás biztonságát az (EU) 2022/1032 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ előírtak szerint. A szolgáltató által biztosított keresletösszesítési lehetőség igénybevétele segíthet a tagállamoknak csökkenteni az említett kihívásokat. A versenyjog korlátain belül különösen támogathatja a feltöltés és a tárolás koordinált kezelését a következő feltöltési időszakra való tekintettel, elkerülve a túlzott árcsúcsokat, amelyeket többek között a tárolók koordinálatlan feltöltése okoz.

(29) Annak biztosítása érdekében, hogy a közös beszerzés az (EU) 2022/1032 rendeletben meghatározott köztes célértékekkel összhangban hozzájáruljon a gáztároló létesítmények feltöltéséhez, a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítására, hogy a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások a szolgáltató által szervezett eljárást használják a feltöltési célértékek elérésének egyik lehetséges eszközeként.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

(30) Az (EU) 2022/1032 rendelet előírja, hogy a tagállamok 2023. november 1-jéig 90%-ig töltsék fel gáztároló létesítményeiket. Ezen célérték magasabb a 2022. november 1-jére vonatkozó célértéknél (80%). A közös beszerzés segítheti a tagállamokat ezen új célérték elérésében. Ennek során a tagállamoknak elő kell írniuk a belföldi vállalkozások számára, hogy vegyék igénybe a szolgáltatót a kereslet kellően nagy mennyiségű gázzal való összesítésére azon kockázat csökkentése érdekében, hogy a gáztároló létesítményeiket nem lehet feltölteni. A tagállamoknak elő kell írniuk, hogy vállalkozásaik a következő évre vonatkozó tárolófeltöltési célmennyiség legalább 15%-ának megfelelő gázmennyiségeket - amely az Unió egészére nézve körülbelül 13,5 milliárd köbméterrel egyenértékű - kössenek le a keresletösszesítési folyamat során. A területükön föld alatti gáztárolókkal nem rendelkező tagállamoknak az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 6c. cikke szerinti tehermegosztási kötelezettségeik 15%-ának megfelelő mennyiségekkel kell részt venniük a keresletösszesítési folyamatban.

(31) A keresletösszesítés és a közös beszerzés nem írja elő a gáztárolók - ideértve a stratégiai gáztárolókat is - kezelését, és nem érinti az (EU) 2017/1938 és az (EU) 2022/1032 rendeletet.

(32) A közös beszerzés hatékony kihasználása és a szolgáltatónak gázt kínáló szállítókkal való gázmegállapodások megkötése érdekében a vállalkozások számára lehetővé kell tenni, hogy az uniós jog korlátain belül koordinálják a vásárlás feltételeit, így például a mennyiségeket, a gázarat, a teljesítési pontokat és a szállítás időpontját. A gázbeszerzési konzorciumban részt vevő vállalkozásoknak azonban biztosítaniuk kell, hogy a közvetlenül vagy közvetve kicserélt információk az EUMSZ 101. cikkével összhangban a kitűzött cél eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjanak. Emellett e rendelet átláthatóságra és irányításra vonatkozó rendelkezéseinek biztosítaniuk kell, hogy a beszerzési konzorcium szerződésai ne veszélyeztessék az ellátás biztonságát vagy az energiapolitikai szolidaritást, különösen akkor, ha a tagállamok közvetlenül vagy közvetve részt vesznek a beszerzési folyamatban.

(33) Noha több gázbeszerzési konzorcium is létrejöhet, a leghatékonyabb megoldás az volna, ha egyetlen gázbeszerzési konzorciumot hoznának létre, amely a lehető legtöbb vállalkozást tömörítené, hogy a szolgáltatón keresztül összesítse a keresletet, és amelyet úgy alakítanak ki, hogy összeegyeztethető legyen az uniós versenyjoggal. Emellett az egyetlen gázbeszerzési konzorciumba való tömörülés várhatóan az Unió tárgyalási pozíciójának megerősödését eredményezné a piacon, és olyan előnyös feltételeket tenne lehetővé, amelyeket aligha lehetne elérni kisebb vállalkozások által vagy széttagolt fellépés esetében.

(34) A gázbeszerzési konzorciumok e rendelet szerinti létrehozását és végrehajtását az uniós versenyszabályokkal összhangban kell végezni, a jelenlegi kivételes piaci körülmények figyelembevételével. A Bizottság jelezte, hogy kész arra, hogy segítse a vállalkozásokat egy ilyen gázbeszerzési konzorcium kialakításában, és az 1/2003/EK tanácsi rendelet² 10. cikke értelmében határozatot hozzon az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazhatatlanságáról, ha a releváns biztosítékokat beépítik és tiszteletben tartják. A Bizottság jelezte készségét arra is, hogy informális iránymutatást adjon, amennyiben a bármely más konzorciumban részt vevő vállalkozások bizonytalansággal szembesülnek a közös beszerzési megállapodásuk egy vagy több elemének az uniós versenyszabályok szerinti értékelését illetően.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 280., 2017.10.28., 1. o.).

² A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (EGT vonatkozású szöveg) (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.).

(35) Az arányosság elvének megfelelően a keresletösszesítésre és a közös beszerzésre vonatkozó intézkedések nem lépik túl a céljuk eléréséhez szükséges mértéket, mivel az említett intézkedéseket önkéntes alapon fogják végrehajtani - csupán korlátozott kivétellel a gáztároló létesítmények feltöltését célzó keresletösszesítésben való kötelező részvételt illetően -, és a magánvállalkozások továbbra is szerződő felei maradnak a közös beszerzés keretében megkötött gázellátási szerződéseknek.

(36) Az uniós LNG-létesítmények LNG-felvevőképességének és a gáztároló létesítmények használatának optimalizálása érdekében fokozott átláthatósági intézkedésekre és a gáztárolói kapacitások és LNG-létesítmények kapacitásainak másodlagos kereskedelmét megkönnyítő szervezett piacra van szükség, hasonlóan azokhoz, amelyek a földgáz csővezetékeken keresztül történő szállítása tekintetében léteznek. Ez különösen fontos vészhelyzetek, és az Oroszországi Föderációból az LNG-terminálokba irányuló vezetékesgáz-áramlás változásai idején. A megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelvekre és a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló rendeletre vonatkozó bizottsági javaslatok tartalmazzák erre vonatkozó rendelkezéseket. Az említett rendelkezéseknek a válságreakálás részeként korábbi időpontra ütemezése elengedhetetlen ahhoz, hogy az LNG-létesítményeket és a gáztároló létesítményeket hatékonyabban és a szükséges átláthatósággal lehessen használni. Ami az európai szintű átláthatósági platformot illeti, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy az LNG-létesítményekre és a gáztároló létesítményekre vonatkozó meglévő uniós átláthatósági platformokat vegyék igénybe e rendelet gyors végrehajtásának biztosítása érdekében. Ami a másodlagos kapacitáslekötési platformot illeti, az LNG-létesítmények üzemeltetői és a gáztároló létesítmények üzemeltetői számára lehetővé kell tenni, hogy a meglévő platformjaikat vegyék igénybe a szükséges funkciókkal való kiegészítésük révén.

(37) A gázszállítási kapacitások hosszú távú lekötésével kapcsolatban a jelenlegi szűkületkezelési szabályok „használd vagy elveszíted” eljárásokat írnak elő. Az említett eljárások azonban lassúak, mivel a hatásuk legalább hat hónap után jelentkezik, és a nemzeti szabályozó hatóságok által alkalmazott nehézkes adminisztratív eljárásokat teszik szükségessé. Ezért az említett szabályokat meg kell erősíteni és egyszerűsíteni kell annak érdekében, hogy a földgázpiaci szállítási rendszer-üzemeltetők részére eszközöket biztosítsanak a gázáramlásban bekövetkező változásokra és az esetleges szűkületekre történő gyors reagáláshoz. Így különösen, az új szabályok a rövid távú szűkületek előfordulása esetén felgyorsíthatják a fel nem használt hosszú távú kapacitások értékesítését, amelyek egyébként kihasználatlanok maradnának, hatékonyabbá téve a csővezetékek használatát.

(38) A szállítási rendszer-üzemeltetőknek elemezniük kell a gázszállító hálózatnak a rendszerhasználók általi használatáról rendelkezésre álló információkat, és meg kell határozniuk, hogy a lekötött nem megszakítható kapacitás kihasználatlan-e. Az ilyen kihasználatlanságot olyan helyzetként kell meghatározni, amikor a rendszerhasználó az elmúlt 30 napban a lekötött nem megszakítható kapacitás átlagosan kevesebb mint 80%-át használta vagy kínálta fel a piacon. Kihasználatlanság esetén a szállítási rendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie a következő havi aukcióra rendelkezésre álló kapacitást, majd azt követően árverésre kell bocsátania. Alternatív megoldásként, a nemzeti szabályozó hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy úgy döntsenek, hogy ehelyett egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszíted” mechanizmust alkalmaznak. Ez utóbbi esetben a mechanizmust minden rendszerösszekötési pontra alkalmazni kell, függetlenül attól, hogy fennáll-e szűkület vagy sem.

(39) Azon vállalatoknak, amelyek a közös beszerzés keretében vásárolnak gázt, vagy ajánlanak fel gázszállítást előre meghatározott rendeltetési helyekre, biztosítaniuk kell a teljesítési pontoktól a rendeltetési helyig terjedő szállítási kapacitásokat. A szállítási kapacitások biztosításához hozzájárulnak az alkalmazandó belső piaci szabályok, többek között a gázipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok. A nemzeti szabályozó hatóságoknak, a szállításirendszer-üzemeltetőknek, az LNG-létesítmények üzemeltetőinek és a gáztároló létesítmények üzemeltetőinek, valamint a kapacitáslekötési platformoknak lehetőségeket kell feltárniuk, hogy miként lehet megfizethető módon javítani az infrastruktúra használatát, megvizsgálva azt a lehetőséget, hogy az EU-n belüli rendszerösszekötési pontok, az LNG-létesítmények és a gáztároló létesítmények összekapcsolásával új szállítási kapacitást-termékeket fejlesszenek, az alkalmazandó belső piaci szabályok, különösen az (EU) 2017/459 bizottsági rendelet¹ tiszteletben tartása mellett.

(40) Míg a rendkívüli válsághelyzet az európai gázhálózatokban az áramlási minták megváltozásához vezet, ami rendkívül magas szűkületkezelési díjakat eredményez az Unió egyes rendszerösszekötési pontjain, az érintett tagállamok releváns szabályozó hatóságaival folytatott párbeszéd során - adott esetben a Bizottság közvetítésével - lehetne bizonyos rugalmassági lehetőségeket találni a meglévő szabályok alapján.

(41) Az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni inváziója jelentős bizonytalanságot és zavart okozott az európai földgázpiacokon. Ennek eredményeként az említett piacokon az elmúlt hónapokban tükröződött az ellátás bizonytalansága, és a e bizonytalanságból fakadó piaci várakozások rendkívül magas és ingadozó földgázárakban öltöttek testet. Ez viszont további nyomást gyakorolt a piaci szereplőkre, és aláásta az uniós energiapiacok zökkenőmentes működését.

(42) A 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv² szabályokat állapít meg az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel is kereskedő kereskedési helyszínek megfelelő működésének biztosítására, ahol az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel is kereskednek. Az említett irányelv úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak elő kell írniuk egy szabályozott piac számára, hogy rendelkezzen a pénzügyi piacok tisztességes és rendezett működését biztosító mechanizmusokkal. Azonban az ilyen mechanizmusoknak nem az a rendeltetése, hogy korlátozzák az árak napközi mozgását, és nem sikerült megakadályozniuk a gázzal- és villamosenergiával kapcsolatos származtatott termékek piacain észlelt szélsőséges ingadozásokat.

(43) Tekintettel azon nehézségekre, amelyekkel a piaci szereplők az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskedő kereskedési helyszíneken szembesülnek, valamint annak mielőbbi biztosítása érdekében, hogy az energiával kapcsolatos származtatott termékek piacai továbbra is be tudják tölteni a reálgazdaság fedezeti igényeinek kielégítésében játszott szerepüket, helyénvaló előírni az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskedő kereskedési helyszínek számára, hogy hozzanak létre a napközi volatilitás kezelésére szolgáló ideiglenes mechanizmusokat a túlzott ármozgások hatékonyabb kezelése céljából. Annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen mechanizmusok a leginkább releváns szerződésekre legyenek alkalmazandók, olyan, energiával kapcsolatos származtatott termékekre kell alkalmazni azokat, amelyek lejáratí ideje nem haladja meg a 12 hónapot.

1 A Bizottság (EU) 2017/459 rendelete (2017. március 16.) a földgázszállító rendszerekben alkalmazott kapacitásallokációs mechanizmusokat szabályozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról és a 984/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 72., 2017.3.17., 1. o.).

2 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

(44) Az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékek tekintetében szolgáltatást nyújtó kereskedési helyszínek gyakran lehetővé teszik a részvételt valamennyi tagállam különböző energiaipari vállalatainak. Az ilyen energiaipari vállalatok nagymértékben támaszkodnak az ilyen kereskedési helyszíneken forgalmazott származtatott termékekre annak érdekében, hogy Unió-szerte biztosítani tudják a kulcsfontosságú gáz- és villamosenergia-ellátást. Az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskedő kereskedési helyszíneken bekövetkező túlzott ármozgások ezért Unió-szerte hatással vannak az energiaipari vállalatok működésére, és végső soron a végfelhasználókat is hátrányosan érintik. Ezért - a tagállamok közötti szolidaritás szellemében - koordinálni kell a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok végrehajtását és alkalmazását annak biztosítása érdekében, hogy az energiaellátás biztonsága szempontjából alapvető fontosságú üzemeltetők valamennyi tagállamban élvezhessék az olyan nagy ármozgásokkal szembeni biztosítékokat, amelyek hátrányosan befolyásolják üzleti tevékenységük folytonosságát, ami a végfelhasználók számára is kedvezőtlen volna.

(45) A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusoknak biztosítaniuk kell az adott kereskedési napon belüli túlzott ármozgások megelőzését. Az említett mechanizmusoknak a rendszeres időközönként észlelt piaci áron kell alapulniuk. Tekintettel az energiával kapcsolatos származtatott termékek piacán alkalmazott eszközök sokféleségére és az ilyen jellegű eszközökhöz kapcsolódó kereskedési helyszínek sajátosságaira, a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusokat az említett eszközök és piacok sajátosságaihoz kell igazítani. Ezért a kereskedési helyszíneknek árkorlátokat kell megállapítaniuk, amelyek figyelembe veszik minden egyes releváns, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termék sajátosságait, valamint az ilyen származtatott termék piacának likviditási és volatilitási profilját.

(46) Az adott kereskedési napon érvényes első referenciaár megállapítása céljára szolgáló nyitóár meghatározásakor a kereskedési helyszíneknek arra a módszertanra kell támaszkodnia, amelyet szokásosan alkalmaz azon ár meghatározására, amelyen egy konkrét, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékkel a kereskedési nap indulásakor először kereskednek. A nyitóárnak a kereskedési napon bekövetkező bármely esetleges kereskedésmegszakadást követő meghatározásakor a kereskedési helyszíneknek az általa legmegfelelőbbnek ítélt módszertant kell alkalmaznia a szabályos kereskedés újraindulásának biztosítása érdekében.

(47) A kereskedési helyszínek számára lehetővé kell tenni, hogy a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmust a 2014/65/EU irányelvvel összhangban már létrehozott, meglévő szüneteltetési mechanizmusaikba beépítve, vagy kiegészítő mechanizmusként hajtsák végre.

(48) A napközi volatilitás kezelésére szolgáló, általuk alkalmazott mechanizmus működésével kapcsolatos átláthatóság biztosítása érdekében a kereskedési helyszíneknek minden későbbi módosítás alkalmával, indokolatlan késedelem nélkül közzé kell tenniük a mechanizmus általános jellemzőinek a leírását. A tisztességes és szabályos kereskedés biztosítása érdekében azonban a kereskedési helyszínek nem kötelezhetők az általuk bevezetett mechanizmus valamennyi technikai paraméterének közzétételére.

(49) Amennyiben az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) által a volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusnak az Unióban energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskedő kereskedési helyszínek általi végrehajtásáról begyűjtött információk azt mutatják, hogy a mechanizmus végrehajtásának magasabb fokú egységességére van szükség a túlzott áringadozás hatékonyabb kezelésének biztosításához az Unióban, a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy meghatározza a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus egységes végrehajtási feltételeit, így például az árhatárok megújításának gyakoriságát, vagy azon intézkedéseket, amelyeket az említett árhatárokat túllépő kereskedés esetén kell meghozni. A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy figyelembe vegye az energiával kapcsolatos valamennyi árualapú származtatott termék sajátosságait, valamint az ilyen származtatott termék piacának likviditási és volatilitási profilját.

(50) Annak érdekében, hogy a kereskedési helyszíneknek elegendő idejük legyen az e rendeletben meghatározott, a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus megbízható végrehajtására, a kereskedési helyszínek számára 2023. január 31-ig kell időt biztosítani az említett mechanizmus létrehozására. Annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedési helyszínek gyorsan, még a mechanizmus létrehozása előtt kezelni tudják a túlzott ármozgásokat, olyan előzetes mechanizmussal kell rendelkezniük, amely nagyrészt ugyanazt a célt éri el, mint a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus.

(51) A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok által a kereskedési helyszínekre és a kereskedőkre rótt kötelezettségek és korlátozások nem haladják meg az ahhoz szükséges mértéket, hogy az energiaipari vállalatok továbbra is részt vehessenek a gáz- és villamosenergia-piacokon, és kielégíthessék fedezeti igényeiket, hozzájárulva ezáltal a végfelhasználók energiaellátásának biztonságához.

(52) A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak felügyelniük kell azok kereskedési helyszínek általi végrehajtását, és rendszeresen jelentést kell tenniük az ESMA részére az ilyen végrehajtásról. A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok következetes végrehajtásának biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak arról is meg kell győződniük, hogy az említett mechanizmusok kereskedési helyszínek általi végrehajtásában mutatkozó eltérések kellően indokoltak legyenek.

(53) A tagállamok közötti, a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok alkalmazásában való potenciális eltérések kezelése érdekében és az illetékes hatóságok által benyújtott jelentések alapján az ESMA-nak koordinálnia kell a tagállami illetékes hatóságok fellépését, és dokumentálnia kell azon eltéréseket, amelyeket a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok kereskedési helyszínek által történő végrehajtásának módjában az Unión belüli joghatóságokban észleltek.

(54) Tekintettel az Oroszországi Föderációból érkező földgázellátás példátlan mértékű csökkenésére és a további hirtelen ellátási zavarok tartós kockázatára, az Uniónak sürgősen diverzifikálnia kell gázellátását. Az európai LNG-piac azonban még kialakulóban van, és nehéz felmérni az ezen a piacon uralkodó árak pontosságát. Az Unióba irányuló LNG-szállítások árának pontos, objektív és megbízható értékelése érdekében az (EU) 2019/942 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ létrehozott Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének (ACER) össze kell gyűjtenie minden olyan adatot az LNG-piacra vonatkozóan, amely a piac napi árértékelésének megállapításához szükséges.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (átdolgozás) (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 158., 2019.6.14., 22. o.).

(55) Az árértékelést az Unióba irányuló LNG-szállításokhoz kapcsolódó összes ügylet alapján kell elvégezni. Az ACER-t fel kell hatalmazni arra, hogy összegyűjtse a szóban forgó piaci adatokat az Unióba irányuló LNG-szállításokban részt vevő összes szereplőtől. E szereplőket kötelezni kell arra, hogy az LNG-piacra vonatkozóan rendelkezésre álló valamennyi adatot a valós időhöz olyan közel szolgáltatassák az ACER-nek, amennyire csak technikailag lehetséges, vagy az ügylet megkötését vagy az ügylet megkötésére irányuló vételi vagy eladási ajánlat közzétételét követően. Az ACER által készített árértékelésnek a legteljesebb adatkészleten kell alapulnia, beleértve az ügyleti árakat is, valamint 2023. március 31-től az Unióba irányuló LNG-szállításokra vonatkozó vételi és eladási árakra vonatkozó ajánlatokat. Ennek az objektív árértékelésnek, valamint a más piaci referenciaárakhoz képest megállapított különbözetnek az LNG-referenciaérték formájában való napi közzététele megnyitja az utat ahhoz, hogy azt a piaci szereplők önkéntes alapon a referenciaárként alkalmazzák szerződéseikben és ügyleteikben. Megállapításukat követően az LNG-árértékelés és az LNG-referenciaérték referencia-kamatlábként is szolgálhatna az LNG árának vagy az LNG-ár és más gázárak közötti árkülönbségnek a fedezésére használt származtatott ügyletek esetében. Tekintettel az LNG-árértékelés bevezetésének sürgős szükségességére, az említett értékelés első közzétételére legkésőbb 2023. január 13-án sor kell, hogy kerüljön.

(56) Az 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ és az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet² (a továbbiakban együttesen: a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet, REMIT) által az ACER-re ruházott jelenlegi felhatalmazások nem elegendőek az Unióba irányuló valamennyi LNG-szállítás teljes és átfogó adatkészletének létrehozásához. Egy ilyen, a napi árértékeléshez szükséges átfogó és teljes adatkészletre azonban szükség van ahhoz, hogy az Unió a szolidaritás szellemében irányítani tudja a nemzetközi LNG-importra vonatkozó közbeszerzési politikáit, különösen a fennálló válsághelyzetben. Az LNG-szerződésekre vonatkozó releváns adatok és információk szükségesek az árak alakulásának nyomon követésének biztosításához, valamint az adatminőség-ellenőrzés és a minőségbiztosítás elvégzéséhez is. Ezen ad hoc eszköznek lehetővé kell tennie az ACER számára, hogy összegyűjtse az Unióba irányuló LNG-szállítások árának átfogó és reprezentatív értékeléséhez szükséges valamennyi piaci adatot.

(57) Bár a napi LNG-árértékelés és az LNG-referenciaérték állandó jelleggel történő meghatározását egy későbbi szakaszban be kell építeni a REMIT átfogóbb felülvizsgálatába, a fennálló válsághelyzet már most sürgős fellépést tesz szükségessé az ellátás és az Unióba irányuló LNG-szállítások pontos árazása terén fennálló súlyos nehézségek azonnali helyzetének ideiglenes alapon történő kezelése érdekében mindaddig, amíg a REMIT ilyen felülvizsgálatát rendes jogalkotási eljárás keretében el nem lehet fogadni.

(58) Annak érdekében, hogy az LNG-importpiaci árak átláthatóságát és a tervezési biztonságot haladéktalanul növelni lehessen, rögzíteni kell, hogy a releváns adatkészletnek tartalmaznia kell mind a befejezett LNG-ügyletek árait és mennyiségeire, valamint az Unióba irányuló LNG-szállításokhoz kapcsolódó vételi és eladási ajánlatok árait és mennyiségeire vonatkozó információkat, valamint adott esetben az ár alapjául szolgáló hosszú távú szerződésben szereplő árképletet.

1 Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

2 A Bizottság 1348/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. december 17.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról (HL L 363., 2014.12.18., 121. o.).

(59) A jelentéstételi kötelezettség hatálya alá tartozó LNG-piaci szereplőket olyan piaci szereplőkként kell meghatározni, amelyek részt vesznek az Unióba irányuló LNG-szállítmányok beszerzésében vagy értékesítésében. Az említett LNG-piaci szereplőkre a REMIT-tel összhangban a piaci szereplőkre vonatkozó kötelezettségeket és tilalmakat kell alkalmazni.

(60) Az ACER-nek a Bizottsággal együttműködve széles körű megbízatással kell rendelkeznie arra, hogy meghatározza az Unióba irányuló LNG-szállítások napi árértékelésének elkészítéséhez általa gyűjtött piaci adatok minőségét és tartalmát. Emellett széles mérlegelési jogkörrel kell rendelkeznie az előnyben részesített adattovábbítási protokoll megválasztásában. A jelentésköteles piaci adatok lehető legjobb minősége érdekében az ACER-t fel kell hatalmazni arra, hogy meghatározza a neki bejelentendő piaci adatok valamennyi paraméterét. Az ilyen paramétereknek - nem kimerítő jelleggel - ki kell terjedniük azon referenciaegységekre, amelyekben az arra vonatkozó adatok bejelentésre kerülnek, azon referenciaegységekre, amelyekben a mennyiségi adatok kerülnek bejelentésre, az ügylet vagy az ügyletet megelőző vételi és eladási ajánlat határidős futamidejére, valamint a jelentésköteles adatoknak az ACER-hez történő továbbításához használandó adattovábbítási protollokra.

(61) Az ACER-nek meg kell határoznia azt a módszertant is, amelyet a napi LNG-árértékelés és LNG-referenciaérték megállapítására alkalmaz, valamint e módszertan rendszeres felülvizsgálatának folyamatát.

(62) Az e rendelet alapján közzétett árértékelésnek nagyobb átláthatóságot kell biztosítania a tagállamok és más piaci szereplők számára az Európába irányuló LNG-importra érvényes ár tekintetében. Az átláthatóbb áraknak viszont lehetővé kell tenniük a tagállamok és az Unióban székhellyel rendelkező magánszervezetek számára, hogy tájékozottabb és koordináltabb módon járjanak el az LNG globális piacokon történő beszerzésekor, különösen ha igénybe veszik a szolgáltatót. Az LNG beszerzésének fokozottabb koordinációja segít a tagállamoknak megakadályozni, hogy egymásra licitáljanak vagy olyan árajánlatot tegyenek, amely nincs összhangban a mindenkor piaci árral. Ezért az e rendelet alapján közzétett árértékelések és referencia-felárak döntő fontosságúak ahhoz, hogy a tagállamok nagyobb fokú szolidaritást tanúsítsanak egymás iránt a korlátozott LNG-készletek terén.

(63) A piaci szereplők azon kötelezettsége, hogy az ACER rendelkezésére bocsássák az LNG-ügyletekre vonatkozó információkat, szükséges és arányos azon célkitűzés eléréséhez, hogy lehetővé váljon az ACER számára egy LNG-referenciaértéket megállapítani, különösen mivel e kötelezettség összhangban van a piaci szereplők REMIT szerinti meglévő kötelezettségeivel, és az ACER bizalmasan fogja kezelni az érzékeny üzleti információkat.

(64) A szüneteltetési mechanizmus és az LNG-referenciaérték mellett más beavatkozási lehetőségek is rendelkezésre állnak, ideértve egy ideiglenes dinamikus árfolyosó létrehozását is - ahogyan azt az Európai Tanács a 2022. október 20-i és 21-i következtetéseiben kérte -, figyelembe véve az alábbi biztosítékokat: ideiglenes dinamikus árfolyosó kell alkalmazni a Gasunie Transport Services B.V. által működtetett Title Transfer Facility (TTF) virtuális kereskedési ponton lebonyolított földgázügyletekre; egyéb uniós gázelosztó központok - ideiglenes dinamikus árfolyosón keresztül - a TTF korrigált azonnali árához köthetők; és az ideiglenes dinamikus árfolyosó nem érintheti a tőzsdén kívüli gázkereskedelmet, nem veszélyeztetheti az Unió gázellátásának biztonságát, annak függenie kell a gázmegtakarítási cél megvalósítása terén elért eredményektől, nem vezethet a gázfogyasztás általános növekedéséhez, oly módon kell kialakítani, hogy ne akadályozza az EU-n belüli piaci alapú gázáramlásokat, nem befolyásolhatja az energiával kapcsolatos származtatott termékek piacainak stabilitását és szabályos működését, és figyelembe kell vennie az Unió különböző szervezett piacain tapasztalható gázpiaci árakat.

(65) Az (EU) 2017/1938 rendelet már rendelkezik azon lehetőségről, hogy a tagállamok vészhelyzet esetén előnyben részesíthetik egyes kritikus jelentőségű, gáztüzelésű erőművek gázellátását, tekintve jelentőségüket a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosítása és a hálózati egyensúlyhiányok elkerülése szempontjából. A kritikus jelentőségű, gáztüzelésű erőművek és a hozzájuk kapcsolódó gázmennyiségek jelentős hatással lehetnek a vészhelyzetben szolidaritási célra rendelkezésre álló gázmennyiségekre. Ezzel összefüggésben a tagállamok számára - az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1), (3) és (8) bekezdésétől eltérve - lehetővé kell tenni, hogy ideiglenesen akkor is kérhessenek sürgősségi szolidaritási intézkedéseket, amikor nem képesek biztosítani a kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőművekben történő villamosenergia-termelés folytatásához szükséges, említett kritikus gázmennyiségeket. Ugyanezen okból a szolidaritást nyújtó tagállamoknak is jogosultaknak kell lenniük annak biztosítására, hogy egy másik tagállamnak történő szolidaritásnyújtáskor a saját szolidaritási alapon védett felhasználóik ellátása vagy egyéb alapvető szolgáltatásaik - így például a távfűtés -, és a kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőműveik működése ne legyen veszélyeztetve.

(66) Célszerű meghatározni az egyes tagállamokban a villamosenergia-ellátás biztonságának megőrzéséhez szükséges kritikus gázmennyiségek felső határát, hogy elkerülhetők legyenek a szükségtelen vagy visszaélésszerű szolidaritási kérelmek, vagy a rászoruló tagállamoknak nyújtott szolidaritás indokolatlan korlátozása. A Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózatának (ENTSO-E) téli előrejelzésében alkalmazott módszertan alapul szolgál a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségek, valamint e határértékek megállapításához. Az ENTSO-E által kiszámított, a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségek a valamennyi piaci erőforrás felhasználásával történő páneurópai villamosenergia-megfelelőséghez feltétlenül szükséges gázmennyiségeket tükrözik, mindenkor úgy tekintve, hogy a gáz a lehívási sorrendben az utolsó helyen áll. Az ENTSO-E módszertana a legrosszabb éghajlati és kényszerkiesési forgatókönyvek kiterjedt mintáján alapul. Az a tény, hogy az ENTSO-E módszertana nem veszi figyelembe az összes kapcsolt hő- és villamosenergiatermelést, nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a védett felhasználók távfűtés-létesítményeit az (EU) 2017/1938 rendeletben szereplő fogalom meghatározás értelmében védettnek tekintsék. Azon tagállamok esetében, amelyek villamosenergia-termelése kizárólag az LNG-szállításokra támaszkodik, és nincs számottevő tárolási kapacitásuk, a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségeket ennek megfelelően ki kell igazítani. Előfordulhat, hogy a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiség alacsonyabb, mint a villamosenergia-termeléshez felhasznált gáz múltbeli szintje, mivel a villamosenergiamegfelelőség más módon is biztosítható, többek között az ellátás tagállamok közötti biztosításával.

(67) Ez azonban nem zárja ki, hogy a szolidaritást kérő tagállam vagy a szolidaritást nyújtó tagállam által igényelt tényleges minimális gázmennyiségek a villamosenergia-válság elkerülése érdekében meghaladhassák az ENTSO-E által modellezett értékeket. Ilyen esetekben a szolidaritást kérő tagállam vagy a szolidaritást nyújtó tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy túllépje az e rendeletben meghatározott maximális értékeket, ha indokolni tudja, hogy ez a villamosenergia-válság elkerülése érdekében szükséges, így például olyan esetekben, amelyek a frekvenciahelyreállítási tartalék és alternatív üzemanyagok igénybevételét teszik szükségessé, vagy olyan kivételes forgatókönyvek esetén, amelyeket az ENTSO-E téli előrejelzésében nem vettek figyelembe, különös tekintettel a vízállásokra vagy a váratlan fejleményekre. A villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiség fogalommeghatározásánál fogva magában foglalja a stabil villamosenergia-ellátás biztosításához szükséges összes gázt, és ezért magában foglalja a gáz előállításához és szállításához szükséges villamos energiát, továbbá a kritikus infrastruktúra kulcsfontosságú ágazatait, valamint a katonai, nemzetbiztonsági és humanitáriussegély-szolgálatok működéséhez elengedhetetlen létesítményeket.

(68) A szolidaritásalapú védelemnek a kritikus gázmennyiségekre való kiterjesztése által a piaci szereplőkre rótt korlátozások azért szükségesek, hogy biztosítsák a gázellátás biztonságát a csökkenő gázellátás és a téli időszakban megnövekedett kereslet helyzetében. Az említett korlátozások az (EU) 2017/1938 rendeletben, illetve az (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletben¹ meghatározott meglévő intézkedésekre épülnek, és céljuk, hogy az említett intézkedéseket hatékonyabbá tegyék a jelenlegi körülmények között.

(69) E rendelet nem sérti a tagállamok azon szabadságát, hogy figyelembe vegyék az ipari létesítményeknek okozott potenciális tartós károkat, amikor az annak érdekében csökkentendő vagy korlátozandó keresletet rangsorolják, hogy szolidaritást tudjanak nyújtani egy másik tagállamnak.

(70) Bizonyos felhasználók - köztük a háztartások és az alapvető szociális szolgáltatásokat nyújtó felhasználók - különösen érzékenyek a gázellátási zavarok negatív hatásaira. Ezért az (EU) 2017/1938 rendelet szolidaritási mechanizmust vezetett be a tagállamok között annak érdekében, hogy az Unión belül mérsékeljék a súlyos vészhelyzetek hatásait, valamint biztosítsák, hogy a gáz eljuthasson a szolidaritási alapon védett felhasználókhoz. Azonban bizonyos esetekben előfordulhat, hogy még a védett felhasználók általi gázfogyasztás sem minősül alapvető fontosságúnak. Az ilyen típusú - a szükséges mértéket egyértelműen meghaladó - felhasználás csökkentése nem ásná alá az (EU) 2017/1938 rendeletben meghatározott célkitűzéseket, különösen azért nem, mivel a nem alapvető célokra fogyasztott gáz hiánya súlyos károkat okozhat más magán- vagy kereskedelmi szektorokban. A tagállamok számára ezért lehetővé kell tenni, hogy bizonyos körülmények között a védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentésével is el tudjanak érni gázmegtakarítást, amennyiben az ilyen csökkentés az alapvető fontosságú felhasználást nem érintve, fizikailag megvalósítható. Azonban a tagállamok által hozott bármely csökkentési intézkedéseknek szigorúan a nem alapvető fontosságú fogyasztásra kell korlátozódniuk, és semmiképpen nem csökkenthetik a védett felhasználók általi alapvető fogyasztást, sem korlátozhatják azon képességüket, hogy otthonukat megfelelően fűtsék.

¹ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

(71) A tagállamok és illetékes hatóságai számára lehetővé kell tenni, hogy szabadon határozzák meg a fogyasztás csökkentésére alkalmazandó intézkedéseket és a nem alapvető fontosságú fogyasztásnak minősülő tevékenységeket, így például a kültéri fűtés, a lakossági úszómedencék és más kiegészítő lakóépületek fűtése tekintetében. A nem alapvető fontosságú fogyasztás korlátozásának lehetősége révén a tagállamoknak képesnek kell lenniük megerősíteni a biztosítékokat, és biztosítani egyéb alapvető ágazatok, szolgáltatások és iparágak gázellátását, lehetővé téve számukra, hogy válság idején is folytassák működésüket.

(72) A védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentésére irányuló bármely intézkedésnek szükségesnek és arányosnak kell lennie, azt különösen az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése és 12. cikke szerint kihirdetett válsághelyzet vagy az (EU) 2022/1369 rendelet szerinti uniós riasztás esetén kell alkalmazni. A nem alapvető fontosságú fogyasztás csökkentésére irányuló intézkedések alkalmazása ellenére a védett felhasználóknak továbbra is védelmet kell élvezniük a lekapcsolással szemben. A tagállamoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy az ilyen intézkedések ne korlátozzák az olyan kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók számára előírt védelmet, akiknek a jelenlegi fogyasztását - az ellátás technikai okokból történő megszakítását nem érintve - alapvető fontosságúnak kell tekinteni.

(73) A tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy különbséget tesznek-e a védett felhasználók alapvető fontosságú fogyasztása és nem alapvető fontosságú fogyasztása között, és ha igen, hogyan. Egy szolidaritási intézkedéseket kérő tagállam, amely úgy dönt, hogy nem alkalmazza e különbségtételt, nem kötelezhető annak bizonyítására, hogy a nem alapvető fontosságú fogyasztást csökkenteni lehetne a szolidaritás iránti kérelem előtt. A szolidaritást nyújtó tagállam nem kötelezhető arra, hogy a szolidaritási intézkedések céljára rendelkezésre álló gáz mennyiségének meghatározásához különbséget tegyen alapvető és nem alapvető fontosságú felhasználók között.

(74) Vészhelyzet esetén a tagállamoknak és az Uniónak is biztosítaniuk kell a belső piacon belüli gázáramlást. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti szinten hozott intézkedések nem eredményezhetnek ellátásbiztonsági problémákat egy másik tagállamban, míg a határokon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférésnek mindenkor biztonságosnak és műszakilag kivitelezhetőnek kell maradnia. A jelenlegi jogszabályi keret nem ír elő olyan eljárást, amely hatékonyan megoldaná a határkeresztező áramlásokat kedvezőtlenül érintő intézkedésekkel összefüggésben két tagállam között felmerülő konfliktusokat. Mivel az Unió gáz- és villamosenergia-hálózatai összekapcsolódnak, ez nem pusztán súlyos ellátásbiztonsági problémákhoz vezethet, hanem gyengítheti az Unió harmadik országokkal szembeni egységét is. Az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikkének (6) bekezdésétől eltérve, a Bizottságot ezért fel kell hatalmazni arra, hogy értékelje a meghozott nemzeti intézkedéseket, és szükség esetén vitás kérdésben észszerű határidőn belül döntést hozzon. E célból a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy az ilyen nemzeti intézkedések módosítását kérje, ha más tagállamok vagy az Unió gázellátásának biztonságát fenyegető veszélyt észlel. Tekintve a jelenlegi energiaválság kivételes jellegét, a Bizottság döntésének eleget kell tenni minden olyan késedelem nélkül, amely potenciálisan akadályozhatja az Unió gázellátását. Ezért e rendelet alkalmazásának időtartamára az egyeztetési eljárásokat a belső piac működésének biztosítása érdekében fel kell függeszteni.

(75) Az energiapolitikai szolidaritás elve egy uniós jog szerinti általános elv¹, amely nemcsak a szomszédos tagállamokra, hanem valamennyi tagállamra vonatkozik. Továbbá a meglévő infrastruktúra - ezen belül a határkeresztező szállítási kapacitások és az LNG-létesítmények - hatékony használata fontos a földgázellátás szolidaritás jegyében megvalósítandó biztonságának a megőrzéséhez. Az uniós, regionális vagy nemzeti szintű gázellátási zavarok, valamint a vezetékes gázzal az LNG-re való jelentősebb átállás idején a súlyos válsághelyzetben lévő tagállamok számára nemcsak a szomszédos csővezetékek által kínált ellátási lehetőségek kihasználását kell lehetővé tenni, hanem az LNG-létesítménnyel rendelkező országokból származó ellátást is. Néhány tagállamnak olyan esetben is képesnek kell lennie arra, hogy szolidaritást nyújtson más tagállamoknak, ha nincsenek közvetlen összeköttetésben gázvezetékkel vagy harmadik országon vagy más tagállamokon keresztül, feltéve hogy a szolidaritást kérő tagállam kimerítette a vészhelyzeti tervében szereplő valamennyi piaci alapú intézkedést, az LNG globális piacon való beszerzését is beleértve. Ezért helyénvaló kiterjeszteni a szolidaritásnyújtásra vonatkozó kötelezettséget az összeköttetésben nem álló, LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra is, figyelembe véve a vezetékes gáz és az LNG piaci és infrastruktúrái - ideértve az LNG-szállító hajókat is - közötti különbségeket az üzemeltetőkre háruló kötelezettségek kiszabásakor, valamint figyelembe véve azt, hogy az LNG-eszközök - így például az LNG-szállító hajók - esetében nincsenek végrehajtási hatáskörök, továbbá számításba véve a földgáz és az LNG közötti csere lehetőségeit, ha a szolidaritást nyújtó tagállam területén nincs a gáz cseppfolyósítására szolgáló létesítmény.

(76) Amikor az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamok valamely másik tagállamnak nyújtanak szolidaritást, nem vonhatók felelősségre az olyan, saját területükön kívül fellépő, vagy a valamely harmadik országbeli üzemeltető tulajdonában lévő LNG-szállító hajókra vonatkozó végrehajtási hatáskörök hiányából eredő szűk keresztmetszetekért vagy egyéb potenciális problémákért, amennyiben az ilyen szűk keresztmetszetek vagy egyéb problémák befolyásolják a tényleges gázáramlást, és végső soron megakadályozzák, hogy a szükséges gázmennyiség eljusson a szolidaritást kérő tagállamba. Amennyiben a szolidaritást nyújtó tagállam nem rendelkezik végrehajtási hatáskörökkel, nem tehető felelőssé azért, hogy egy LNG-szállítmányt nem cserélt földgázra.

(77) Az energiapolitikai szolidaritás elvének végrehajtásakor az (EU) 2017/1938 rendelet szolidaritási mechanizmust vezetett be azzal a céllal, hogy súlyos válság esetén fokozza a tagállamok közötti együttműködést és bizalmat. A szolidaritási mechanizmus végrehajtásának megkönnyítése érdekében a tagállamoknak - az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (10) bekezdése értelmében - kétoldalú megállapodásaik keretében számos műszaki, jogi és pénzügyi kérdésről kell megegyezniük.

¹ A Bíróság C-848/19 P. sz. ítélete (2021. július 15.), Németország kontra Lengyelország ügy, (ECLI:EU:C:2021:598).

(78) Annak ellenére, hogy a tagállamok jogi kötelezettséget vállaltak a kétoldalú szolidaritási megállapodások 2018. december 1-jéig történő megkötésére, e megállapodások közül csak néhány került véglegesítésre, ami veszélyezteti a vészhelyzeti szolidaritásnyújtásra vonatkozó jogi kötelezettség teljesítését. A megújuló gázok, a földgázok és a hidrogén belső piacairól szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat tartalmazta a szolidaritási megállapodás sablonjának első mintáját. Mivel azonban az említett sablont az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni inváziója előtt dolgozták ki, - tekintettel a rendkívüli gázhiány és a robbanásszerűen emelkedő árak jelenlegi helyzetére, valamint a következő téli időszakban már alkalmazható ideiglenes alapértelmezett szabályok sürgető szükségességére - helyénvaló létrehozni - az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1) és (2) bekezdésétől eltérve - a szolidaritási intézkedések biztosítására vonatkozó olyan alapértelmezett szabályok ideiglenes keretét, amelyek hatékonyak és gyorsan végrehajthatók, nem függnek hosszú kétoldalú tárgyalásoktól, és igazodnak a túlzott árak és a rendkívül ingadozó gázárak jelenlegi helyzetéhez. Így különösen, egyértelműbb alapértelmezett szabályokat kell bevezetni a nyújtott gáz költségeinek ellentételezésére és - a tagállamok közötti szolidaritás szellemében - azon potenciális többletköltségek korlátozására vonatkozóan, amelyeket a szolidaritást nyújtó tagállam felszámíthat. Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikke szerinti szolidaritási intézkedésekre vonatkozó szabályokat - kifejezett eltérő rendelkezés hiányában - továbbra is alkalmazni kell.

(79) A szolidaritást elvben a szolidaritást kérő tagállam vagy annak megbízott szervei által közvetlenül megfizetett méltányos ellentételezés alapján kell biztosítani. Az ellentételezésnek fedeznie kell a gáz árát, a tényleges vagy potenciális tárolási költségeket, a határokon átnyúló szállítás költségeit és a kapcsolódó költségeket. Az ellentételezésnek méltányosnak kell lennie mind a szolidaritást kérő, mind a szolidaritást nyújtó tagállam számára.

(80) A jelenlegi válság olyan árszintekhez és rendszeres árcsúcsokhoz vezet, amelyek messze túlmutatnak az (EU) 2017/1938 rendelet elfogadásakor lehetséges ellátási válság helyzetén. A szolidaritást nyújtó tagállamoknak fizetendő ellentételezés összegének meghatározásakor ezért figyelembe kell venni a gázpiacra a jelenleg fennálló gázválság következtében aktuálisan jellemző napközbeni áringadozást. A szolidaritás alapján és a szélsőséges piaci körülményekből fakadó árazás elkerülése érdekében nem célszerű az ingadozó napon belüli piaci árat alapul venni a szolidaritási intézkedés alapértelmezett árának meghatározásakor. A gázárnak a szolidaritást nyújtó tagállamban a szolidaritási kérelem benyújtását megelőző napon érvényes másnapi piaci átlagárat kell tükröznie. Mindezt figyelembe véve, az ellentételezés továbbra is a piaci áron alapul, amint azt az (EU) 2018/177 bizottsági ajánlás¹ előírja. Az átlagos másnapi piaci ár kevésbé függ a válsághelyzetekben tapasztalható volatilitástól és rendkívül magas azonnali ártól, és mint ilyen, korlátozza a kívánttal ellentétes hatást kiváltó ösztönzőket.

1 A Bizottság (EU) 2018/177 ajánlása (2018. február 2.) a tagállamok közötti, a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikke szerinti szolidaritási mechanizmus alkalmazására vonatkozó műszaki, jogi és pénzügyi megállapodásokba foglalandó elemekről (HL L 32., 2018.2.6., 52. o.).

(81) Amint azt az (EU) 2018/177 ajánlás kiemeli, a korlátozott ipari tevékenység miatti károk költségét csak akkor lehet ellentételezéssel fedezni, ha a költség nem tükröződik a szolidaritást kérő tagállam által fizetendő gázárban, és nem szabad a szolidaritást kérő tagállamnak ugyanazon költségekért kétszer fizetnie ellentételezést. Figyelembe véve azon kivételes körülményeket, amikor a gázárak példátlan szintet értek el, a szolidaritásban részesülő tagállam nem kötelezhető automatikusan arra, hogy teljes mértékben fedezze a szolidaritást nyújtó tagállamban felmerülő egyéb költségeket - így például kártérítést vagy a bírósági eljárások költségeit -, kivéve, ha egy szolidaritási megállapodásban más megoldásban állapodtak meg. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szolidaritási megállapodások megkötésének egyik fő akadály a szolidaritásban részesülő tagállam azon kötelezettsége, hogy viselje a szolidaritási intézkedések nyújtásából esetlegesen eredő valamennyi közvetlen vagy közvetett ellentételezési költség teljes pénzügyi kockázatát. A szolidaritási megállapodásokra vonatkozó alapértelmezett szabályokban ezért enyhíteni kell a korlátlan felelősséget annak érdekében, hogy a még függőben lévő megállapodásokat a lehető leghamarabb meg lehessen kötni, mivel az említett megállapodások az (EU) 2017/1938 rendelet sarokkövét képezik, tükrözve az energiapolitikai szolidaritás uniós elvét. Amennyiben a közvetett költségek ellentételezése nem haladja meg a gázár 100%-át, indokolt és azt a gázár nem fedezi, az említett költségeket a szolidaritásban részesülő tagállamnak kell fedeznie.

Azonban, ha a kért költség meghaladja a gázár 100%-át, a Bizottságnak a releváns illetékes hatóságokkal folytatott konzultációt követően a költség méltányos ellentételezését kell megállapítania, és ezért lehetővé kell tenni számára annak ellenőrzését, hogy a költség ellentételezésének korlátozása megfelelő-e. A Bizottságnak ezért képesnek kell lennie arra, hogy egyedi esetekben az (EU) 2017/1938 rendeletben meghatározottaktól eltérő ellentételezést tegyen lehetővé, figyelembe véve az eset sajátos körülményeit, többek között a gázmegetakarítás és a gázkereslet-csökkentés érdekében hozott intézkedéseket, továbbá az energiapolitikai szolidaritás elvét. Az értékelés során a Bizottságnak kellő figyelmet kell fordítania arra, hogy elkerülje a túlzott közvetett költségeket a gázfelhasználók korlátozásának vagy lekapcsolásának következményeként.

(82) E rendeletnek a tagállamok közötti szolidaritási intézkedések fejében fizetendő ellentételezésre vonatkozó szabályai nem érintik a nemzeti alkotmányjog szerinti kártérítési elveket.

(83) A szolidaritási megállapodások szomszédos tagállamokkal való, az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (10) bekezdésében előírtak szerinti megkötése a legmegfelelőbb eszköz a szolidaritási intézkedéseknek az említett rendelet 13. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti nyújtására vonatkozó kötelezettség végrehajtására. A tagállamok számára ezért lehetővé kell tenni, hogy eltérjenek az e rendeletben meghatározott alapértelmezett ellentételezési szabályoktól, amennyiben egy szolidaritási megállapodásban más szabályokról állapodnak meg. Így különösen, a tagállamok számára meg kell hagyni annak lehetőségét, hogy kétoldalúan megállapodjanak olyan kiegészítő ellentételezésről, amely kiterjedhet egyéb költségekre, így például az arra irányuló kötelezettségből eredő teljes költségre, hogy a szolidaritást nyújtó tagállamban ellentételezést kell fizetni, többek között a korlátozott ipari tevékenység miatti károkért is. Az ilyen költségek akkor foglalhatók bele a kétoldalú szolidaritási megállapodásokba, ha a nemzeti szabályozási keret előírja, hogy a gázáron felül kötelező ellentételezést fizetni a korlátozott ipari tevékenység miatti károkért, ideértve a gazdasági károk megtérítését is.

(84) Az alapértelmezett szolidaritási mechanizmust - végső megoldásként - a szolidaritást kérő tagállam csak akkor veheti igénybe, ha a piac nem tudja biztosítani a szolidaritási alapon védett felhasználók keresletének kielégítéséhez szükséges gázmennyiségeket, beleértve az LNG-t és a nem védett felhasználók által önkéntesen felajánlott gázmennyiségeket is. Az (EU) 2017/1938 rendelet értelmében a tagállamoknak előbb ki kell meríteniük a vészhelyzeti terveikben szereplő valamennyi intézkedést, ideértve a szolidaritási alapon védett felhasználók szintjéig terjedő kényszerkorlátozásokat is.

(85) A szolidaritási mechanizmus potenciális aktiválásának sürgős jellege és következményei szoros együttműködést igényelnek az érintett tagállamok, a Bizottság és a tagállamok által az (EU) 2017/1938 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének g) pontjával összhangban kijelölt illetékes válságkezelők között. A kérelmet ezért kellő időben közölni kell valamennyi féllel, és annak tartalmaznia kell azon minimális elemeket, amelyek lehetővé teszik a szolidaritást nyújtó tagállamok számára a késedelem nélküli válaszadást. A szolidaritást nyújtó tagállam válaszában meg kell adni a szolidaritást kérő tagállamnak szállítható gáz mennyiségére vonatkozó információkat, beleértve azon mennyiségeket is, amelyeket nem piaci alapú intézkedések alkalmazása esetén lehet felszabadítani. A tagállamok megállapodhatnak további technikai és koordinációs intézkedésekről annak érdekében, hogy megkönnyítsék a szolidaritási kérelmek időben történő megválaszolását. A szolidaritásnyújtás során a tagállamoknak és illetékes hatóságaiknak biztosítaniuk kell a hálózat működési biztonságát és megbízhatóságát.

(86) A szolidaritást kérő tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy több tagállamtól részesüljön szolidaritásban. Az alapértelmezett szolidaritási mechanizmus csak akkor vehető igénybe, ha a szolidaritást nyújtó tagállam nem kötött kétoldalú megállapodást a szolidaritást kérő tagállammal. A szolidaritást kérő tagállam és a szolidaritást nyújtó tagállam közötti kétoldalú megállapodás esetén az említett megállapodás az irányadó és alkalmazandó közöttük.

(87) A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy nyomon kövesse az alapértelmezett szolidaritási mechanizmus alkalmazását, és ha szükségesnek bizonyul, lehetővé kell tenni számára, hogy megkönnyítse a szolidaritási keresleti kérelmek megfeleltetését. E célból a Bizottságnak gondoskodnia kell egy interaktív platformról, amelynek mintaként kell szolgálnia, és lehetővé tennie a szolidaritási kérelmek folyamatos, valós idejű benyújtását, valamint azoknak a vonatkozó, rendelkezésre álló mennyiségekkel való összehasonlítását.

(88) A tagállamok és az Energiaközösség szerződő felei a szolidaritási intézkedések alkalmazására vonatkozóan önkéntes megállapodásokat is köthetnek.

(89) E rendelet egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Az említett végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹ megfelelően kell gyakorolni.

(90) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

Tárgy és fogalommeghatározások

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) E rendelet ideiglenes szabályokat állapít meg a következőkre vonatkozóan:

- a) egy olyan szolgáltatás gyorsított létrehozása, amely lehetővé teszi az Unióban letelepedett vállalkozások általi keresletösszesítést és közös gázbeszerzést;
- b) másodlagos kapacitáslekötési és átláthatósági platformok az LNG-létesítmények és a gáztároló létesítmények számára; és
- c) a földgázszállító hálózatok szűkületkezelése.

(2) E rendelet ideiglenes mechanizmusokat vezet be, hogy a túlzott ármozgások esetére a napközbeni volatilitás kezelésére szolgáló ideiglenes mechanizmus és az Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynöksége (ACER) által kidolgozandó ad hoc LNG-referenciaérték révén megvédjék a polgárokat és a gazdaságot a túlzottan magas árakkal szemben.

(3) E rendelet ideiglenes intézkedéseket állapít meg gázellátási vészhelyzet esetére a gáz határokon átnyúló méltányos elosztása, a legkritikusabb felhasználók számára a gázellátás megóvása és a határokon átnyúló szolidaritási intézkedések nyújtásának biztosítása érdekében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „földgázipari vállalkozás” olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a földgáz - beleértve a cseppfolyósított földgázt (LNG) is - termelésének, szállításának, elosztásának, ellátásának, vásárlásának vagy tárolásának tevékenysége közül legalább egyet ellát, és felelős az említett tevékenységekhez kapcsolódó kereskedelmi, műszaki vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső felhasználók;

2. „LNG-létesítmény”: olyan terminál, amelyet földgáz cseppfolyósítására, vagy az LNG behozatalára, átfejtésére és újragázosítására használnak, és ide tartoznak a kiegészítő szolgáltatások és az olyan ideiglenes tárolás is, amelyekre az újragázosítási folyamathoz és a szállítási rendszerbe ezt követően történő átvitelhez van szükség, de nem tartozik ide az LNG-terminálok tárolásra szolgáló része;

3. „gáztároló létesítmény”: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett olyan létesítmény, amely földgáz tárolására szolgál, ideértve az LNG-létesítmények tárolásra szolgáló részét is, de kizárva a termelői tevékenységekhez használt részt, és kizárva azon létesítményeket, amelyeket kizárólagosan a szállítási rendszerüzemeltetők számára tartanak fenn feladataik elvégzése érdekében;

4. „szolgáltató”: az Unióban letelepedett olyan vállalkozás, amellyel a Bizottság az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet szerinti közbeszerzési eljárás keretében szerződést kötött a közös beszerzés megszervezésére és az e rendelet 7. cikkében meghatározott feladatok ellátására;

5. „információtechnológiai (IT-)eszköz”: olyan IT-eszköz, amelyen keresztül a szolgáltató összesíti a földgázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások által támasztott keresletet, és az említett összesített keresletnek való megfelelés céljából ajánlatot kér a földgázszállítóktól vagy -termelőktől;

6. „LNG-kereskedés”: LNG vételére vagy eladására vonatkozó olyan ajánlatok vagy ügyletek:

- a) amelyek Unión belüli szállítást határoznak meg;
- b) amelyek Unión belüli szállítást eredményeznek; vagy
- c) amelyek során az egyik szerződő fél egy uniós terminálon gázosítja újra az LNG-t;

7. „LNG-piaci adatok”: LNG-kereskedésre vonatkozó, a 21. cikk (1) bekezdésében meghatározott megfelelő adatokat is tartalmazó vételi, eladási vagy ügyleti nyilvántartások;

8. „LNG-piaci szereplő”: bejegyzési helyétől vagy lakóhelyétől függetlenül, bármely természetes vagy jogi személy, aki vagy amely LNG-kereskedést folytat;

9. „LNG-árértékelés”: az LNG-kereskedés napi referenciaárának az ACER által meghatározandó módszertan szerinti megállapítása;

10. „LNG-referenciaérték”: a napi LNG-árértékelés és a TTF Gas Futures front-month szerződésének teljesítési ára közötti, az ICE Endex Markets B.V. által napi rendszerességgel megállapított különbség meghatározása;

11. „kereskedési helyszín”: a következők bármelyike:

a) „szabályozott piac”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 21. pontjában meghatározott szabályozott piac;

b) „multilaterális kereskedési rendszer”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 22. pontjában meghatározott multilaterális kereskedési rendszer;

c) „szervezett kereskedési rendszer”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 23. pontjában meghatározott szervezett kereskedési rendszer;

12. „energiával kapcsolatos, árualapú származtatott termék”: a 600/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 2. cikke (1) bekezdésének 30. pontjában meghatározott olyan árualapú származtatott termék, amellyel valamely kereskedési helyszínen kereskednek, és amelynek alapterméke a villamos energia vagy a földgáz, valamint amelynek a lejáratát legfeljebb 12 hónapos;

13. „illetékes hatóság”: eltérő rendelkezés hiányában a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 26. pontjában meghatározott illetékes hatóság;

14. „a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmenyiség”: az a maximális gázfogyasztás, amelyre az energiaágazatban szükség van az (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendelet² 9. cikke szerinti téli megfelelésség-értékelésben szimulált legrosszabb forgatókönyv esetén a megfelelésség biztosításához;

15. „védett felhasználó”: az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott védett felhasználó;

16. „szolidaritási alapon védett felhasználó”: az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 6. pontjában meghatározott, szolidaritási alapon védett felhasználó.

II. FEJEZET

A gázbeszerzések jobb koordinálása

1. SZAKASZ

A gázbeszerzések koordinálása az Unióban

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 600/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 84. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről és a 2005/89/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2019.6.14., 1. o.).

3. cikk

Átláthatóság és információcsere

(1) Kizárólag a jobb koordinálás céljából, azoknak az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozásoknak vagy gázfogyasztó vállalkozásoknak vagy tagállami hatóságoknak, amelyek évi 5 TWh feletti mennyiségű gáz beszerzésére irányulóan kívánnak pályázatot hirdetni vagy harmadik országbeli földgáztermelőkkel vagy -szállítókkal tárgyalásokat kezdeni, tájékoztatniuk kell a Bizottságot és adott esetben az említett vállalkozások letelepedési helye szerinti tagállamot a gázellátási szerződés vagy egyetértési megállapodás megkötéséről, vagy a gázbeszerzésre irányuló pályázati eljárás megindításáról.

Az első albekezdés szerinti értesítést legalább a tervezett megkötés vagy megindítás előtt hat héttel - vagy rövidebb időn belül, feltéve hogy a tárgyalások megkezdése a szerződés aláírását ennél kevesebb idővel előzi meg -, de nem kevesebb, mint két héttel a tervezett megkötés vagy megindítás előtt kell megtenni. Az ilyen értesítést az alábbi alapvető információkra kell korlátozni:

a) a szerződéses partner vagy partnerek kiléte vagy a gázbeszerzésre irányuló pályázat célja;

b) a releváns mennyiségek;

c) a releváns időpontok; és

d) adott esetben az ilyen beszerzéseket vagy pályázatokat valamely tagállam nevében szervező szolgáltató.

(2) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy valamely gázbeszerzésre irányuló pályázattal, vagy az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások vagy a tagállami hatóságok tervezett gázbeszerzésével kapcsolatban folytatott további koordináció javíthatná a közös beszerzés működését, vagy ha valamely gázbeszerzésre irányuló pályázat vagy a tervezett gázbeszerzések negatív hatást gyakorolhatnak a belső piacra, az ellátás biztonságára vagy az energiapolitikai szolidaritásra, a Bizottság ajánlást adhat ki az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások vagy a tagállami hatóságok részére, hogy mérlegeljék a megfelelő intézkedések meghozatalát. Ilyen esetben a Bizottság adott esetben tájékoztatja a vállalkozás letelepedési helye szerinti tagállamot.

(3) A Bizottság a (2) bekezdésben meghatározott ajánlások kiadása előtt tájékoztatja a 4. cikkben említett ad hoc irányítóbizottságot.

(4) Az (1) bekezdésnek megfelelően a Bizottság részére nyújtott tájékoztatás során a tájékoztatást nyújtó szervezet jelezheti, hogy az - akár üzleti, akár egyéb - olyan információ valamely része, amelynek nyilvánosságra hozatala hátrányosan érinthetné az érintett felek tevékenységét, bizalmasnak tekintendő-e, és hogy a megadott információ megosztható-e más tagállamokkal.

(5) Az e cikk szerinti, az információk bizalmas kezelésére vonatkozó kérelmek nem korlátozhatják a Bizottság hozzáférését a bizalmas információkhoz. A Bizottság biztosítja, hogy a bizalmas információkhoz a Bizottságnak szigorúan csak azon szolgálatai férhessenek hozzá, amelyek számára az ezek az információk elengedhetetlenül szükségesek. A Bizottság képviselői az ilyen információkat kellőképpen bizalmasan kezelik.

(6) Az EUMSZ 346. cikkének sérelme nélkül a bizalmasnak minősülő információk csak akkor osztandók meg a Bizottsággal és más releváns hatóságokkal, amennyiben e rendelet alkalmazásához szükséges az ilyen információcsere. A kicserélt információknak az ilyen információcsere célja szempontjából releváns és azzal arányos információkra kell korlátozódniuk. A szóban forgó információcsere során meg kell őrizni a rendelkezésre bocsátott információk bizalmas jellegét, és óvni kell az e rendelet hatálya alá tartozó szervezetek biztonsági és kereskedelmi érdekeit, az adatok fizikai védelmére pedig hatékony eszközöket kell alkalmazni. Valamennyi szervert és információt fizikailag az Unió területén kell elhelyezni és tárolni.

4. cikk

Ad hoc irányítóbizottság

(1) A keresletösszesítés és a közös beszerzés koordinálásának megkönnyítése céljából ad hoc irányítóbizottságot kell létrehozni.

(2) A Bizottság e rendelet hatálybalépésétől számított hat héten belül hozza létre az ad hoc irányítóbizottságot. Az irányítóbizottság a tagállamok egy-egy képviselőjéből és a Bizottság képviselőjéből áll. Az Energiaközösség szerződő feleinek képviselői a Bizottság meghívására részt vehetnek az ad hoc irányítóbizottság kölcsönös érdeklődésre számot tartó ügyekben tartott ülésein. Az ad hoc irányítóbizottság elnöki tisztét a Bizottság tölti be.

(3) Az ad hoc irányítóbizottság a létrehozásától számított egy hónapon belül minősített többséggel elfogadja saját eljárási szabályzatát.

(4) A Bizottság konzultál az ad hoc irányítóbizottsággal a Bizottság által a 3. cikk (2) bekezdése értelmében biztosított ajánlástervezetről, különösen arról, hogy a releváns gázbeszerzések vagy gázbeszerzésre irányuló pályázat növelik-e az ellátás biztonságát az Unióban, és összeegyeztethetők-e az energiapolitikai szolidaritás elvével.

(5) A Bizottság tájékoztatja továbbá az ad hoc irányítóbizottságot arról, hogy a vállalkozásoknak a szolgáltató által szervezett közös beszerzésben való részvétele milyen hatással jár az Unión belüli ellátásbiztonságra és adott esetben az energiapolitikai szolidaritásra nézve.

(6) Amennyiben a 3. cikk (6) bekezdésével összhangban bizalmas információkat továbbítanak számukra, az ad hoc irányítóbizottság tagjainak az ilyen információkat kellőképpen bizalmasan kell kezelniük. A kicserélt információknak az ilyen információcsere célja szempontjából lényeges és azzal arányos információkra kell korlátozódniuk.

2. SZAKASZ

Keresletösszesítés és közös beszerzés

5. cikk

A szolgáltatóval kötött ideiglenes szolgáltatási szerződés

(1) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 176. cikkétől eltérve, a Bizottság az e rendelet 7. cikkében meghatározott feladatok teljesítése érdekében az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet szerinti közbeszerzési eljárás keretében szerződést köt egy, az Unióban letelepedett, szolgáltatóként eljáró szervezettel a szervezet által nyújtott szükséges szolgáltatásokról.

(2) A kiválasztott szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés meghatározza a szolgáltató által beszerzett információk tulajdonjogát, és rendelkezik arról, hogy az említett információkat a szolgáltatási szerződés megszűnésekor vagy lejártakor a Bizottság részére át lehessen adni.

(3) A Bizottság a szolgáltatási szerződésben meghatározza a szolgáltató működésének gyakorlati vonatkozásait, melyek kiterjednek az IT-eszköz használatára, a biztonsági intézkedésekre, a pénznem(ek)re, a fizetési rendszerre és a kötelezettségekre.

(4) A szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés a Bizottság számára fenntartja a szerződés nyomon követésének és ellenőrzésének jogát. E célból a Bizottság teljes körű hozzáféréssel rendelkezik a szolgáltató birtokában lévő információkhoz.

(5) A Bizottság felkérheti a szolgáltatót, hogy bocsásson rendelkezésre minden olyan információt, amely szükséges a 7. cikkben meghatározott feladatok teljesítéséhez, valamint hogy tegye lehetővé a Bizottság számára annak ellenőrzését, hogy a földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások teljesítik-e a 10. cikkből eredő kötelezettségeket.

6. cikk

A szolgáltató kiválasztásának kritériumai

(1) A szolgáltatót a Bizottság a következő jogosultsági feltételek alapján választja ki:

a) A szolgáltatónak valamely tagállam területén letelepedett és operatív székhellyel rendelkező jogalanynak kell lennie;

b) A szolgáltatónak tapasztalattal kell rendelkeznie a határokon átnyúló műveletek terén;

c) A szolgáltató:

i. nem tartozhat az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések - különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépésekre tekintettel, vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések tekintetében elfogadott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá;

ii. sem közvetlenül, sem közvetve nem állhat ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt, vagy nem járhat el az említettek nevében vagy irányítása szerint; vagy

iii. nem állhat közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt, vagy nem járhat el az említettek nevében vagy irányítása szerint.

(2) A kellő gondosságra vonatkozó egyéb kötelezettségek sérelme nélkül a Bizottság és a szolgáltató között szerződéses kötelezettségeket kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltató a 7. cikk szerinti feladatainak ellátása során közvetlenül vagy közvetve ne bocsásson pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat olyan természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek rendelkezésére vagy javára, amelyek:

a) az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések - különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépésekre tekintettel, vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések tekintetében elfogadott uniós korlátozó intézkedések - hatálya alá tartoznak;

b) közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el; vagy

c) közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.

(3) A szolgáltató nem lehet része a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ 2. cikkének 20. pontjában említett, földgáztermeléssel vagy -ellátással foglalkozó vertikálisan integrált vállalkozásnak, kivéve, ha az említett irányelv IV. fejezetével összhangban szétválasztott szervezetről van szó.

(4) A Bizottság a kiválasztási és odaítélési szempontokat többek között a következő, az ajánlati felhívásban meghatározandó szempontok figyelembevételével állapítja meg:

a) a földgázra vagy a kapcsolódó szolgáltatásokra, így például a szállítási szolgáltatásokra vonatkozó pályázati eljárások vagy aukciós folyamatok célzott IT-eszközök támogatásával történő kialakítása és lebonyolítása terén szerzett tapasztalat;

b) a pályázati eljárásoknak vagy aukciós folyamatoknak a különböző szükségletekhez, így például a földrajzi fókuszhoz vagy az ütemezéshez való igazítása terén szerzett tapasztalat;

c) a több résztvevőtől érkező kereslet összesítését és a kínálatnak való megfeleltetését szolgáló IT-eszközök fejlesztése terén szerzett tapasztalat;

d) az információs rendszer biztonságának minősége, különösen az adatvédelem és az internetbiztonság tekintetében; és

e) a résztvevők azonosítására és akkreditálására való képesség, mind a jogi személyi státusz, mind a pénzügyi kapacitás tekintetében.

7. cikk

A szolgáltató feladatai

(1) A szolgáltatónak meg kell szerveznie a keresletösszesítést és a közös beszerzést, különösen pedig:

a) össze kell vonnia a földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások által támasztott keresletet az IT-eszköz segítségével;

b) ajánlatokat kell kérnie a földgázszállítóktól vagy -termelőktől az összesített keresletnek az IT-eszköz támogatásával történő megfelelés érdekében;

c) ki kell osztania a kínálathoz való hozzáférési jogokat, figyelembe véve a felajánlott gázmennyiségeknek a kereslet összesítésében részt vevő kisebb és nagyobb földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások közötti arányos elosztását. Amennyiben az összesített kereslet meghaladja a beérkezett kínálati ajánlatokat, a hozzáférési jogok kiosztásának arányosnak kell lennie a részt vevő vállalkozások által a keresletösszesítési szakaszban egy adott szállítási időre és helyre vonatkozóan bejelentett kereslettel;

d) ellenőriznie és akkreditálnia kell az IT-eszköz felhasználóit, továbbá nyilvántartásba kell őket vennie; és

e) az 5. cikkben említett szerződésben meghatározott műveletek megfelelő végrehajtásához szükséges kiegészítő szolgáltatásokat - többek között a szerződések megkötését elősegítő szolgáltatásokat - kell nyújtania az IT-eszköz felhasználói vagy a Bizottság számára.

(2) A szolgáltató feladataihoz kapcsolódó - nevezetesen a felhasználók nyilvántartásba vételére, a közzétételre és a jelentéstételre vonatkozó - feltételeket az 5. cikkben említett szolgáltatási szerződésben kell meghatározni.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

8. cikk

A keresletösszesítésben és a közös beszerzésben való részvétel

(1) A keresletösszesítésben és a közös beszerzésben való részvétel lehetősége a kért mennyiségtől függetlenül és átlátható módon nyitva áll minden, az Unióban letelepedett földgázipari vállalkozás és gázfogyasztó vállalkozás előtt. A földgázipari vállalkozásokat és a gázfogyasztó vállalkozásokat szállítóként, termelőként és vásárlóként ki kell zárni a keresletösszesítésben és a közös beszerzésben való részvételből, ha azok:

a) az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések - különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépésekre tekintettel, vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések tekintetében - elfogadott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartoznak;

b) közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el; vagy

c) közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.

(2) Szerződéses kötelezettségeket kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltató által szervezett közös beszerzési folyamatban való részvételből származó pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat ne bocsássák közvetlenül vagy közvetve olyan természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek rendelkezésére vagy javára, akik/amelyek:

a) az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések - különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépésekre tekintettel, vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések tekintetében elfogadott uniós korlátozó intézkedések - hatálya alá tartoznak;

b) közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el; vagy

c) közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.

(3) A tagállamok vagy más érdekelt felek - adott esetben az állami támogatási szabályokkal összhangban - likviditási támogatást, többek között garanciákat nyújthatnak a szolgáltató által szervezett közös beszerzési folyamat résztvevőinek. Idetartozhatnak a biztosítéki igények fedezésére vagy az ugyanazon közös beszerzési szerződés alapján más vevők fizetésektelenségét követően felmerülő többletköltségek kockázatának fedezésére nyújtott garanciák.

(4) Az Energiaközösség szerződő feleinek területén letelepedett földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások részt vehetnek a keresletösszesítésben és a közös beszerzésben, feltéve, hogy rendelkezésre állnak a szükséges intézkedések vagy megállapodások, amelyek lehetővé teszik az e szakasz szerinti keresletösszesítésben és közös beszerzésben való részvételüket.

9. cikk

A közös beszerzésből kizárt földgázellátások

Az Oroszországi Föderációból származó földgázellátás nem képezheti közös beszerzés tárgyát, beleértve a tagállamoknak vagy az Energiaközösség szerződő feleinek a területére a következő betáplálási pontokon keresztül érkező földgázellátást is:

- a) Greifswald
- b) Lubmin II.
- c) Imatra
- d) Narva
- e) Värskä
- f) Luhamäe
- g) Sakiai
- h) Kotlovka
- i) Kondratki
- j) Wysokoje
- k) Tietarowka
- l) Mazir
- m) Kobrin
- n) Szudzska (RU)/Ukrajna
- o) Belgorod (RU)/Ukrajna
- p) Valujki (RU)/Ukrajna
- q) Szeribrjanka (RU)/Ukrajna
- r) Piszarevka (RU)/Ukrajna
- s) Szohranovka (RU)/Ukrajna
- t) Prohorovka (RU)/Ukrajna
- u) Platovo (RU)/Ukrajna
- v) Sztrandska 2 (BG)/Malkoclar (TR).

10. cikk

A szolgáltató kötelező igénybevétele

(1) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások az (EU) 2017/1938 rendelet 6a. és 20. cikkében említett feltöltési célértékek teljesítésének egyik lehetséges módjaként részt vegyenek a szolgáltató által szervezett keresletösszesítési folyamatban.

(2) A föld alatti gáztárolókkal rendelkező tagállamok előírják a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások számára, hogy az (EU) 2017/1938 rendelet 6a. és 20. cikkében említett feltöltési célértékek teljesítéséhez szükséges össz mennyiség legalább 15%-ának megfelelő mennyiségekkel vegyenek részt a szolgáltató által szervezett keresletösszesítési folyamatban.

(3) A föld alatti gáztárolókkal nem rendelkező tagállamok előírják a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások számára, hogy az (EU) 2017/1938 rendelet 6c. és 20. cikkében említett határkeresztező feltöltési célértékek teljesítéséhez szükséges mennyiség legalább 15%-ának megfelelő mennyiségekkel vegyenek részt a szolgáltató által szervezett keresletösszesítési folyamatban.

(4) A keresletösszesítésben kötelezettség alapján részt vevő földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások úgy is dönthetnek, hogy az összesítési folyamatot követően nem vásárolják meg a gázt. A beszerzett gáz a tároló feltöltésétől eltérő célra is felhasználható.

11. cikk

Gázbeszerzési konzorcium

A szolgáltató által szervezett keresletösszesítésben részt vevő földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások átlátható módon koordinálhatják a beszerzési szerződés feltételeinek elemeit, vagy közös beszerzési szerződéseket alkalmazhatnak annak érdekében, hogy jobb feltételeket érjenek el szállítóiknál, feltéve, hogy megfelelnek az uniós jognak, többek között az uniós versenyjognak, különösen az EUMSZ 101. és 102. cikkének - amint azt a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 10. cikke szerinti határozatban előírhatja -, valamint az e rendelet 3. cikke szerinti átláthatósági követelménynek.

3. SZAKASZ

Az LNG-létesítmények, a gáztároló létesítmények és a csővezetékek használatának fokozására irányuló intézkedések

12. cikk

Másodlagos kapacitáslekötési platform az LNG-létesítmények használói és a gáztároló létesítmények használói számára

Az LNG-létesítmények használói és a gáztároló létesítmények használói, amennyiben kívánják, a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 2. cikkének 6. pontjában meghatározottak szerint a másodlagos piacon viszonteladásra bocsáthatják fel nem használt szerződéses kapacitásukat. 2023. február 28-ig az LNG-létesítmények üzemeltetőinek és a gáztároló- létesítmények üzemeltetőinek - egyénileg vagy regionálisan - átlátható és megkülönböztetésmentes lekötési platformot kell létrehozniuk, vagy egy meglévő ilyen platformot kell használniuk annak érdekében, hogy az LNG-létesítmények használói és a gáztároló létesítmények használói szerződéses kapacitásukat viszonteladásra bocsáthassák.

13. cikk

Az LNG-létesítmények és a gáztároló létesítmények átláthatósági platformjai

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.)

(1) 2023. február 28-ig az LNG-létesítmények üzemeltetőinek és a gáztároló létesítmények üzemeltetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy átlátható és felhasználóbarát módon közzétegyék a 715/2009/EK rendelet 19. cikkében előírt összes információt egy európai LNG-átláthatósági platformon, illetve egy európai tárolási átláthatósági platformon. A szabályozó hatóságok felkérhetik az említett üzemeltetőket, hogy tegyenek közzé bármely további, a rendszerhasználók számára releváns információkat.

(2) Azon LNG-létesítményeknek, amelyek a 2009/73/EK irányelv 36. cikke alapján mentességet kaptak a harmadik felek hozzáférésére vonatkozó szabályok alól, valamint az említett irányelv 33. cikkének (3) bekezdésében említett, a harmadik felek tárgyalásos hozzáférés-rendszerének hatálya alá tartozó gáztárolólétesítmény-üzemeltetőknek 2023. január 31-ig közzé kell tenniük a végleges infrastrukturális díjakat.

14. cikk

A szállítási kapacitások hatékonyabb kihasználása

(1) A szállításirendszer-üzemeltetőknek a rendszerösszekötési pontokon és a virtuális rendszerösszekötési pontokon a kihasználatlan szerződéses nem megszakítható kapacitást havi kapacitástermékként kell felkínálniuk, és a (2) bekezdés szerinti kihasználatlanság esetén napi és napon belüli kapacitástermékként az adott hónapra.

(2) A szerződéses nem megszakítható kapacitás kihasználatlannak minősül, ha a rendszerhasználó az előző naptári hónapban egy rendszerösszekötési ponton vagy virtuális rendszerösszekötési ponton a lekötött nem megszakítható kapacitás átlagosan kevesebb mint 80%-át használta vagy kínálta fel. A szállításirendszer-üzemeltetőnek figyelemmel kell kísérnie a fel nem használt kapacitást, és legkésőbb az (EU) 2017/459 rendelettel összhangban a soron következő, gördülő havi kapacitásaukción felkínálandó kapacitás mennyiségének bejelentése előtt tájékoztatnia kell a rendszerhasználót a releváns rendszerösszekötési ponton vagy virtuális rendszerösszekötési ponton visszaveendő kapacitás mennyiségéről.

(3) A felkínálandó kapacitás mennyiségének meg kell egyeznie az előző naptári hónap átlagos kihasználtsága és az egy hónapnál hosszabb időtartamra lekötött nem megszakítható kapacitás 80%-a közötti különbséggel.

(4) A kapacitás allokációjakor az (EU) 2017/459 rendelettel összhangban aukción felkínált, rendelkezésre álló kapacitásnak elsőbbséget kell élveznie a (2) bekezdés szerint aukcióra kerülő kihasználatlan kapacitással szemben.

(5) Ha a szállításirendszer-üzemeltető által felkínált kihasználatlan kapacitás értékesítésre kerül, azt a szerződéses kapacitás eredeti jogosultjától vissza kell venni. Az eredeti jogosult a visszavett nem megszakítható kapacitást megszakítható kapacitásként használhatja.

(6) A rendszerhasználó a kapacitáslekötési szerződésből fakadó jogait és kötelezettségeit mindaddig és annyiban megtartja, amíg és amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető a kapacitást újra nem allokálja.

(7) A szállításirendszer-üzemeltetőnek - a kihasználatlan nem megszakítható kapacitás e cikkel összhangban történő felkínálása előtt - elemeznie kell a potenciális hatásokat az általa üzemeltetett valamennyi rendszerösszekötési ponton, és erről tájékoztatnia kell az illetékes nemzeti szabályozó hatóságot. E cikk (1)-(6) bekezdésétől eltérve, és függetlenül attól, hogy az említett rendszerösszekötési pontokon szűkület áll-e fenn vagy sem, a nemzeti szabályozó hatóságok határozhatnak úgy, hogy valamennyi rendszerösszekötési ponton bevezetik a következő mechanizmusok egyikét:

a) egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszíted” mechanizmus az (EU) 2017/459 rendelettel összhangban, és a 715/2009/EK rendelet I. mellékletének 2.2.3. pontját figyelembe véve;

b) túljegyzési-visszavásárlási mechanizmus a 715/2009/EK rendelet I. mellékletének 2.2.2. pontjával összhangban, amely a releváns rendszerösszekötési pont műszaki kapacitásán felül legalább 5% többletkapacitást kínál; vagy

c) legalább eredetileg nem nominált kapacitás felkínálása másnapi és napon belüli kapacitásként, amelyet megszakítható kapacitásként kell allokálni.

E cikk (1)-(6) bekezdése automatikusan alkalmazandó, ha 2023. március 31-ig az ezen albekezdés szerinti alternatív mechanizmusok egyikét sem alkalmazták.

(8) A (7) bekezdésben említett határozat meghozatala előtt a nemzeti szabályozó hatóságnak konzultálnia kell a szomszédos tagállam nemzeti szabályozó hatóságával, és figyelembe kell vennie az említett hatóság véleményét. Abban az esetben, ha a betáplálási-kiadási rendszer kiterjed több olyan tagállamra is, ahol egynél több szállításirendszer-üzemeltető tevékenykedik, az érintett tagállamok nemzeti szabályozó hatóságainak közösen kell határozniuk a (7) bekezdés alkalmazásáról.

III. FEJEZET

A TÚLZOTT GÁZÁRAK ÉS A NAPKÖZBENI TÚLZOTT VOLATILITÁS MEGELŐZÉSET CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK AZ ENERGIÁVAL KAPCSOLATOS SZÁRMAZTATOTT TERMÉKEK PIACAIN

1. SZAKASZ

Napközi ideiglenes eszköz az energiával kapcsolatos származtatott termékek piacain tapasztalható szélsőséges volatilitás kezelésére

15. cikk

A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus

(1) A lehető leghamarabb, de legkésőbb 2023. január 31-ig minden olyan kereskedési helyszínnel, amelyen energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskednek, minden egyes, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékre vonatkozóan, amellyel ott kereskednek, létre kell hoznia egy mechanizmust a napközi volatilitás kezelésére (a továbbiakban: a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus), amely felső és alsó árhatáron (a továbbiakban: árhatár) alapul, azaz meghatározza azon árakat, amelyek felett és alatt megbízások nem hajthatók végre. A kereskedési helyszíneknek biztosítaniuk kell, hogy a napközi áringadozás kezelésére szolgáló mechanizmus megakadályozza az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékek tekintetében a kereskedési napon belüli túlzott ármozgásokat. A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus létrehozásakor a kereskedési helyszíneknek arról is gondoskodniuk kell, hogy az említett intézkedések végrehajtása ne akadályozza megbízható napvégi záróárak kialakulását.

(2) A kereskedési helyszíneknek minden egyes, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékre vonatkozóan, amellyel ott helyszínen kereskednek, meg kell határozniuk a referenciaárhoz viszonyított árhatárok megállapítására szolgáló számítási módszert. A nap első referenciaárának meg kell egyeznie a releváns kereskedési nap megnyitásakor meghatározott árral. Az ezt követő referenciaár a rendszeres időközönként észlelt utolsó piaci ár. Abban az esetben, ha a kereskedés a kereskedési napon megszakad, a megszakítást követő első referenciaár az újrakezdett kereskedés nyitóára.

(3) Az árhatárokat vagy abszolút értékben, vagy a referenciaárhoz viszonyított százalékos eltérés formájában kell kifejezni. A kereskedési helyszíneknek az említett számítási módszert az egyes, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékek sajátosságaihoz, az ilyen származtatott termékek piacának likviditási profiljához és volatilitási profiljához kell igazítaniuk. A kereskedési helyszíneknek indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatnia kell az illetékes hatóságot a módszerről.

(4) A kereskedési helyszíneknek a referenciaár alapján a kereskedési idő alatt rendszeres időközönként meg kell újítaniuk az árhatárokat.

(5) A kereskedési helyszíneknek indokolatlan késedelem nélkül nyilvánosságra kell hozniuk az általuk bevezetett, a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus jellemzőit, vagy ha módosították azt.

(6) A kereskedési helyszíneknek a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmust a 2014/65/EU irányelvvel összhangban már létrehozott, meglévő szüneteltetési mechanizmusaikba beépítve, vagy kiegészítő mechanizmusként kell végrehajtaniuk.

(7) Amennyiben a kereskedési helyszín módosítani kívánja az adott, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékre alkalmazandó árhatárokról vonatkozó számítási módszert, indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatnia kell az illetékes hatóságot a tervezett módosításokról.

(8) Amennyiben az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) által a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban gyűjtött információkból az derül ki, hogy a mechanizmus egységesebb végrehajtására van szükség annak biztosításához, hogy az Unióban hatékonyabban lehessen kezelni a túlzott áringadozást, a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus végrehajtásának egységes elveit, figyelembe véve minden egyes, energiával kapcsolatos árualapú származtatott termék sajátosságait, az ilyen származtatott termék piacának likviditási profilját és volatilitási profilját. Így különösen, azon kereskedési helyszínek zavartalan működésének biztosítása érdekében, amelyek energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel való kereskedést kínálnak, a Bizottság meghatározhatja az árhatárok megújításának időközzeit, vagy az akkor meghozandó intézkedéseket, ha a kereskedés túllép az említett árhatárokon, ideértve a megbízható záróárak kialakulását biztosító rendelkezéseket is. Az említett végrehajtási jogi aktusokat a 29. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

16. cikk

Az illetékes hatóságok szerepe

(1) A napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok végrehajtását az illetékes hatóságoknak kell felügyelniük. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusoknak a tagállamukban letelepedett kereskedési helyszínek általi végrehajtásában mutatkozó eltéréseket az érintett kereskedési helyszínek vagy energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékek sajátosságai megfelelően indokolják.

(2) Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a kereskedési helyszínek megfelelő előzetes mechanizmusokat hajtsanak végre annak biztosítására, hogy az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékek piacain a túlzott volatilitás a 15. cikk (1) bekezdésében említett, a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus létrehozásáig mérséklődjön.

(3) Az illetékes hatóságoknak a 15. cikk (1) bekezdésében említett időponttól számított három héten belül és legalább negyedévente jelentést kell tenniük az ESMA-nak a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus általuk felügyelt kereskedési helyszínek általi végrehajtásáról.

17. cikk

Az ESMA koordinációs szerepe

(1) Az ESMA az illetékes hatóságok által a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban benyújtott jelentések alapján koordinálja és nyomon követi a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok végrehajtását.

(2) Az ESMA az illetékes hatóságok jelentései alapján dokumentálja az Unión belüli joghatóságok között a napközi volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmusok végrehajtásában mutatkozó eltéréseket. Az ESMA 2023. június 30-ig jelentést nyújt be a Bizottságnak, amelyben értékeli a napközi volatilitáskezelési mechanizmusok hatékonyságát. A Bizottság e jelentés alapján mérlegeli, hogy nyújtson-e be az e rendelet módosítására irányuló javaslatot a Tanácsnak.

2. SZAKASZ

Az ACER felhatalmazása az árakra vonatkozó objektív adatok gyűjtésével és közzétételével

18. cikk

Az ACER árértékeléssel és -referenciaértékekkel kapcsolatos feladatai és hatásköre

(1) Az ACER sürgősen napi LNG-árértékelést készít és tesz közzé, amely legkésőbb 2023. január 13-án megkezdődik. Az LNG-árértékelés céljából az ACER rendszeresen végzi az ügyletekre vonatkozó LNG-piaci adatok gyűjtését és kezelését. Az árértékelés során adott esetben figyelembe kell venni a regionális különbségeket és a piaci körülményeket.

(2) Az ACER legkésőbb 2023. március 31-ig napi LNG-referenciaértéket állít össze és tesz közzé, amelyet a napi LNG-árértékelés és az ICE Endex Markets B.V. által naponta megállapított, a TTF Gas Futures front month szerződésének teljesítési ára közötti különbség határoz meg. Az LNG-referenciaérték alkalmazása céljából az ACER rendszeresen végzi az összes LNG-piaci adat gyűjtését és kezelését.

(3) Az 1227/2011/EU rendelet 3. cikke (4) bekezdésének *b)* pontjától eltérve, az LNG-piaci szereplőkre alkalmazandók az 1227/2011/EU rendeletben foglalt, a piaci szereplőkre vonatkozó kötelezettségek és tilalmak. Az 1227/2011/EU rendelettel és az 1348/2014/EU végrehajtási rendelettel az ACER-re ruházott hatáskörök az LNG-piaci szereplőkkel kapcsolatban is alkalmazandók, beleértve az információk bizalmas kezelésére vonatkozó rendelkezéseket is.

19. cikk

Az LNG-árértékelések és -referenciaérték közzététele

(1) Az LNG-árértékelést naponta, és legkésőbb közép-európai idő szerint 18 óráig közzé kell tenni a végleges ügyleti ár értékelése céljából. 2023. március 31-ig az LNG-árértékelés közzétételén túl az ACER naponta, legkésőbb közép-európai idő szerint 19 óráig vagy a technikailag lehetséges legrövidebb időn belül közzéteszi az LNG-referenciaértéket.

(2) E cikk alkalmazásában az ACER igénybe veheti harmadik fél szolgáltatásait.

20. cikk

Az LNG-piaci adatok benyújtása az ACER-nek

(1) Az LNG-piaci szereplőknek az LNG-piaci adatokat a 21. cikkben meghatározott előírásoknak megfelelően naponta, magas színvonalú átviteli protokollon keresztül kell benyújtaniuk az ACER-nek, a napi LNG-árértékelés közzététele előtt - amennyire technikailag lehetséges - a valós időhöz legközelebbi időpontban (közép-európai idő szerint 18 órakor).

(2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza azon időpontot, ameddig az LNG-piaci adatokat az (1) bekezdésben említett LNG-árértékelés napi közzététele előtt be kell nyújtani. Az említett végrehajtási jogi aktusokat a 29. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(3) Adott esetben az ACER a Bizottsággal folytatott konzultációt követően iránymutatást ad ki a következőkről:

a) a bejelentendő információk, valamint az 1348/2014/EU végrehajtási rendelet szerinti adatszolgáltatási kötelezettség hatálya alá tartozó ügyletek és alapvető adatok aktuális részletei, beleértve a vételi és eladási ajánlatokat; és

b) a kért LNG-piaci adatok szolgáltatásához alkalmazandó eljárás, szabvány és elektronikus formátum, valamint műszaki és szervezési követelmények.

(4) Az LNG-piaci szereplőknek a kért LNG-piaci adatokat díjmentesen és az ACER által létrehozott jelentéstételi csatornákon keresztül kell benyújtaniuk az ACER-nek, lehetőség szerint a már meglévő és rendelkezésre álló eljárásokat igénybe véve.

21. cikk

Az LNG-piaci adatok minősége

(1) Az LNG-piaci adatoknak a következőket kell magukban foglalniuk:

a) a szerződés felei, beleértve a vétel/eladás jelzését;

b) a jelentéstevő fél;

c) az ügyleti ár;

d) a szerződéses mennyiségek;

e) a szerződés értéke;

f) az LNG-szállítmány érkeztetésére rendelkezésre álló időkeret;

g) a teljesítés feltételei;

h) a teljesítési pontok;

i) az időbélyegző adatai az alábbiak mindegyikére vonatkozóan:

i. a vételi vagy eladási ajánlat benyújtásának napja és időpontja;

ii. az ügylet napja és időpontja;

iii. a vételi ajánlat, az eladási ajánlat vagy az ügylet bejelentésének napja és időpontja;

iv. az LNG-piaci adatok ACER-hez való beérkezése.

(2) Az LNG-piaci szereplőknek az LNG-piaci adatokat az alábbi mértékegységekben és pénznemekben kell szolgáltatniuk az ACER-nek:

a) az üzleti, vételi és eladási egységárakat a szerződésben meghatározott pénznemben és EUR/MWh-ban kell bejelenteni, és azoknak adott esetben tartalmazniuk kell az alkalmazott átváltási árfolyamokat;

b) a szerződéses mennyiségeket a szerződésekben meghatározott mértékegységekben és MWh-ban kell bejelenteni;

c) az érkeztetésre rendelkezésre álló időkeretet UTC-formátumú teljesítési időpontként kell megadni;

d) a teljesítési pontot egy, az ACER jegyzékében szereplő - így például a az 1227/2011/EU rendelet és az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet értelmében jelentéstételre köteles LNG-létesítmények jegyzékében említett - érvényes azonosítóval kell jelölni; az időbélyegző adatait UTC-formátumban kell bejelenteni;

e) adott esetben meg kell adni - teljes egészében - a hosszú távú szerződésben szereplő azon árképletet, amelyből az árat levezették.

(3) Az ACER iránymutatást ad ki azon kritériumokra vonatkozóan, amelyek alapján az egyetlen adatszolgáltató az egy bizonyos referencia-időszakon belül benyújtott LNG-piaci adatok jelentős részéért felel, és arról, hogy e helyzetet miként kell kezelni a napi LNG-árértékelése és LNG-referenciaértékei tekintetében.

22. cikk

Üzletmenet-folytonosság

Az ACER rendszeresen felülvizsgálja, aktualizálja és közzéteszi az LNG-árértékeléssel és az LNG-referenciaértékekkel kapcsolatos módszertant, továbbá az LNG-piaci adatok bejelentéséhez, valamint az LNG-árértékelései és LNG-referencia-értékei közzétételéhez használt módszertant, figyelembe véve az LNG-piac adatszolgáltatóinak véleményét.

IV. FEJEZET

Intézkedések gázellátási vészhelyzet esetére

1. SZAKASZ

Gázellátási szolidaritás a villamosenergia-ellátás, az alapvető fontosságú iparágak és a védett felhasználók érdekében

23. cikk

A szolidaritásalapú védelem kiterjesztése a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségekre

(1) Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésétől eltérve, az említett rendelet 13. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti szolidaritási intézkedés csak akkor alkalmazható, ha a szolidaritást kérő tagállam nem volt képes fedezni:

a) a szolidaritási alapon védett felhasználóinak gázellátásában fellépő hiányt, vagy - amennyiben egy tagállam e rendelet 24. cikkével összhangban ideiglenes intézkedéseket hozott a védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentése érdekében - a szolidaritási alapon védett felhasználói számára biztosítandó alapvető fontosságú gázfogyasztási mennyiségeket;

b) a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiséget, az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésében említett intézkedés alkalmazása ellenére. Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikke (3) bekezdésének b), c) és d) pontjában meghatározott feltételek alkalmazandók.

(2) Azon tagállamok, amelyek az (1) bekezdés értelmében kötelesek szolidaritást nyújtani, jogosultak levonni a szolidaritási ajánlatból:

a) a szolidaritási alapon védett felhasználók ellátását olyan mértékben, amilyen mértékben az alapvető fontosságú mennyiségek érintettek, vagy - amennyiben egy tagállam a 24. cikkkel összhangban ideiglenes intézkedéseket hozott a védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentése érdekében - a szolidaritási alapon védett felhasználóknak az alapvető fontosságú gázfogyasztási mennyiségekkel való ellátását;

b) a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségekkel való ellátást;

c) a gáz termeléséhez és szállításához szükséges villamos energiához elengedhetetlen gázmennyiségekkel való ellátást; és

d) a II. mellékletben említett, az ellátásbiztonság szempontjából kritikus infrastruktúrák, továbbá a katonai, nemzetbiztonsági és humanitáriussegély-szolgálatok működéséhez elengedhetetlen egyéb létesítmények üzemeltetéséhez szükséges gázmennyiségeket.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában és a (2) bekezdés b) és d) pontjában említett, a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségek nem haladhatják meg az I. mellékletben megjelölt mennyiségeket. Ha egy tagállam bizonyítani tudja, hogy egy tagállam villamosenergia-válságának elkerülése érdekében nagyobb mennyiségű gázra van szükség, a Bizottság - kellően indokolt kérelem alapján - dönthet úgy, hogy lehetővé teszi nagyobb mennyiségek levonását.

(4) Ha szolidaritási intézkedések meghozatalára kéri fel azon tagállamokat, amelyek villamosenergia-rendszere csak valamely harmadik ország villamosenergia-rendszerével van szinkronizálva, mindaddig kivételesen nagyobb mennyiségű gázt vonhatnak le abban az esetben, ha a villamosenergia-rendszert leválasztják az említett harmadik ország rendszeréről mindaddig, amíg az energiarendszer biztonságos és megbízható működésének biztosításához szigetüzemben működő energiarendszer-szolgáltatások vagy az energiaátviteli rendszer üzemeltetőjének nyújtott egyéb szolgáltatások szükségesek.

24. cikk

A védett felhasználókat érintő keresletcsökkentési intézkedések

(1) A tagállamok kivételesen ideiglenes intézkedéseket hozhatnak az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentése érdekében, mindenekelőtt akkor, ha az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése és 12. cikke szerinti válságszintek egyike vagy az (EU) 2022/1369 rendelet szerinti uniós riasztás kihirdetésre kerül. Az ilyen intézkedéseknek a nem alapvető fontosságú gázfelhasználásra kell korlátozódniuk, és figyelembe kell venniük az (EU) 2022/1369 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében meghatározott elemeket. Ilyen rendkívüli intézkedések csak azt követően hozhatók meg, hogy az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott illetékes hatóságok értékelést végeztek az ilyen nem alapvető fontosságú gázmennyiségek meghatározására vonatkozó feltételek tekintetében.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett intézkedések eredményeként a tagállamok által a 2009/73/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdésével összhangban meghatározott, védelemre szoruló felhasználók fogyasztása semmilyen körülmények között nem csökkenthető, és a tagállamok e cikk (1) bekezdése alkalmazásának eredményeként nem zárhatják ki a védett felhasználókat az ellátásból.

25. cikk

A határkeresztező áramlásokra vonatkozó biztosítékok

A határkeresztező gázáramlásokra vagy a gázinfrastruktúrához való hozzáférésre vonatkozó indokolatlan korlátozások, vagy a valamely másik tagállam gázellátását veszélyeztető intézkedések megszüntetésére irányuló, az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikke (6) bekezdésének első albekezdése szerinti bizottsági felkérés esetén az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóság vagy az említett rendelet 12. cikke (6) bekezdésének első albekezdésében említett tagállam az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikke (6) bekezdésének második albekezdésében előírt eljárás alkalmazása helyett módosítja intézkedését, vagy intézkedést hoz annak érdekében, hogy biztosítsa az említett rendelet 12. cikke (5) bekezdésének való megfelelést.

2. SZAKASZ

A szolidaritási intézkedések meghozatalára vonatkozó szabályok

26. cikk

A szolidaritási kötelezettségek ideiglenes kiterjesztése az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra

(1) Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése szerinti szolidaritási intézkedések meghozatalára vonatkozó kötelezettség nemcsak a szolidaritást kérő tagállammal közvetlen összeköttetésben lévő tagállamokra vonatkozik, hanem az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra is, feltéve, hogy rendelkezésre áll a szükséges kapacitás a releváns infrastruktúrában, az LNG-szállító hajókat is beleértve.

(2) Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (2)-(9) bekezdését alkalmazni kell az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra.

(3) Az LNG-létesítményekkel rendelkező azon tagállamok, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a szolidaritást kérő tagállamhoz, kétoldalúan megállapodhatnak bármely más tagállammal a szolidaritás nyújtására alkalmazandó szükséges műszaki, jogi és pénzügyi szolidaritási szabályokról.

(4) A 27. cikk szerinti szolidaritási intézkedések meghozatalára vonatkozó alapértelmezett szabályok az összeköttetésben nem álló tagállamokra is alkalmazandók, amennyiben a szolidaritási kérelem kézhezvételének időpontjában nincs megkötve kétoldalú megállapodás.

27. cikk

A szolidaritási intézkedésekre vonatkozó alapértelmezett szabályok

(1) Amennyiben két tagállam nem állapodott meg az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (10) bekezdése szerinti szükséges műszaki, jogi és pénzügyi szabályokról (a továbbiakban: szolidaritási megállapodás), az említett rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt kötelezettség szerinti gázszállításra vészhelyzet esetén az e cikkben meghatározott feltételek vonatkoznak.

(2) A szolidaritási intézkedés ellentételezése nem haladhatja meg az észszerű költségeket, és az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (8) bekezdésétől eltérve, minden esetben magában kell foglalnia a következőket:

- a) a szolidaritást nyújtó tagállamban érvényes gázár;
- b) a tárolási és szállítási költségek, beleértve az LNG-szállítmányoknak a kért rendszerösszekötési pontra való eltérítéséből eredő esetleges díjakat is;
- c) a szolidaritást nyújtó tagállamot érintő, kapcsolódó bírósági vagy választottbírósági eljárás perköltségei;
- d) a gázárból nem fedezett egyéb közvetett költségek, így például a szolidaritás nyújtásával kapcsolatos, a nem megszakítható terhelés felhasználóoldali kötelező csökkentéséből eredő pénzügyi vagy egyéb károk megtérítése, feltéve hogy az említett közvetett költségek nem haladják meg a gázár 100%-át.

(3) Ha egy tagállam a (2) bekezdés d) pontja alapján a gázár 100%-át meghaladó közvetett költségeikért kér ellentételezést, a Bizottság a releváns illetékes hatóságokkal folytatott konzultációt követően - figyelembe véve az eset sajátos szerződéses és nemzeti körülményeit és az energiapolitikai szolidaritás elvét- határoz arról, hogy helyénvaló-e a magasabb ellentételezés.

(4) Amennyiben a szolidaritást kérő tagállam és a szolidaritást nyújtó tagállam nem állapodik meg másik árban, a szolidaritást kérő tagállamnak szállított gáz árának meg kell felelnie a szolidaritási kérelmet megelőző napon a szolidaritást nyújtó tagállamban érvényes másnapi piaci árnak, vagy a szolidaritási kérelem benyújtását megelőző napon a legközelebbi elérhető tőzsdén, a legközelebbi elérhető virtuális kereskedési ponton vagy egy megállapodás szerinti gázelosztó központban érvényes, megfelelő másnapi piaci árnak.

(5) A 28. cikk szerinti szolidaritási kérelem keretében szállított gázmennyiségekért járó ellentételezést a szolidaritást kérő tagállam közvetlenül fizeti ki a szolidaritást nyújtó tagállamnak vagy azon szervezetnek, amelyet mindkét tagállam megjelöl a szolidaritási kérelemre adott válaszában, valamint a kézhezvétel és az átveendő mennyiség visszaigazolásában.

(6) Az a tagállam, amelyhez a szolidaritási intézkedés iránti kérelmet intézték, a lehető leghamarabb, de legkésőbb a kérelmet követő három napon belül meghozza a szolidaritási intézkedést. Egy tagállam csak akkor tagadhatja meg, hogy szolidaritást nyújtson egy szolidaritást kérő tagállamnak, ha bizonyítja, hogy:

- a) nem rendelkezik elegendő gázzal a 23. cikk (2) bekezdésében említett mennyiségekhez; vagy

b) nem áll rendelkezésére elegendő, az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (7) bekezdésében meghatározottak szerinti rendszerösszekötő kapacitás, és nincs lehetősége elegendő mennyiségű LNG biztosítására.

(7) A tagállamok az e cikkben előírt alapértelmezett szabályokon túlmenően is megállapodhatnak a szolidaritás nyújtásának műszaki szabályairól és koordinálásáról.

(8) E cikk nem érinti a gázrendszer biztonságos és megbízható üzemeltetésére vonatkozó meglévő szabályokat.

28. cikk

Szolidaritási megállapodás hiányában a szolidaritási intézkedésekre alkalmazandó eljárás

(1) A szolidaritási intézkedések alkalmazását kérő tagállam szolidaritási kérelmet intéz egy másik tagállamhoz, amelyben feltünteti legalább a következő információkat:

a) a tagállam illetékes hatóságának elérhetőségei;

b) a tagállam releváns szállítási rendszer-üzemeltetőinek elérhetőségei (adott esetben);

c) a tagállam nevében eljáró harmadik fél elérhetőségei (adott esetben);

d) teljesítési időszak, beleértve az esetleges első teljesítés időpontját és a teljesítések várható időtartamát;

e) teljesítési és rendszerösszekötési pontok;

f) gázmennyiség kWh-ban az egyes rendszerösszekötési pontokra vonatkozóan;

g) gázminőség.

(2) A szolidaritási kérelmet egyidejűleg kell megküldeni a szolidaritási intézkedések meghozatalára potenciálisan képes tagállamoknak, a Bizottságnak és az (EU) 2017/1938 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének g) pontja alapján kijelölt válságkezelőknek.

(3) A szolidaritási kérelmet fogadó tagállamok választ küldenek, amelyben feltüntetik az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában említett elérhetőségeket, valamint azon mennyiséget és minőséget, amelyet az (1) bekezdés d)-g) pontjában említettek szerint a rendszerösszekötési pontokra a kért időpontban le lehet szállítani. A válaszban fel kell tüntetni az esetleges korlátozásból, vagy - ha feltétlenül szükséges - a stratégiai készletek felszabadításából eredő mennyiséget is, ha az önkéntes intézkedésekkel biztosítható mennyiség nem elegendő.

(4) A szolidaritási kérelmet legalább 72 órával a megadott teljesítési időpont előtt kell benyújtani. A szolidaritási kérelemre 24 órán belül válaszolni kell. A kézhezvétel és a szolidaritást kérő tagállam által átveendő mennyiség visszaigazolását a szükséges teljesítési időpontot megelőző 24 órán belül kell megtenni.

(5) A kérelmet egynapos vagy többnapos időtartamra nézve lehet benyújtani, és a válasznak meg kell felelnie a kért időtartamnak.

(6) Amennyiben több tagállam nyújt szolidaritást, és közülük egy vagy több tagállammal kétoldalú szolidaritási megállapodások vannak érvényben, az említett megállapodások az irányadóak azon tagállamok között, amelyek kétoldalúan megállapodtak. Az e cikkben foglalt alapértelmezett szabályok csak a többi szolidaritást nyújtó tagállam tekintetében alkalmazandók.

(7) A Bizottság megkönnyítheti a szolidaritási megállapodások végrehajtását, különösen egy, a kérelmek és ajánlatok valós idejű továbbítását lehetővé tevő, biztonságos online platformon elérhető sablon segítségével.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Az említett bizottság a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

30. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság 2023. október 1-jéig elvégzi e rendelet felülvizsgálatát az Unió gázellátásának általános helyzetére tekintettel, és az említett felülvizsgálat főbb megállapításairól jelentést tesz a Tanácsnak. A Bizottság az említett jelentés alapján javasolhatja e rendelet érvényességének meghosszabbítását.

31. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet a hatálybalépésétől számított egy évig kell alkalmazni.

A 14. cikket 2023. március 31-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező, és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2022. december 19-én.

a Tanács részéről
az elnök
J. SÍKELA

I. MELLÉKLET

a) A 23. cikk alapján a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus maximális gázmennyiségek a 2022. december és 2023. március közötti időszakban (értékek millió köbméterben)¹:

Tagállam	2022. december	2023. január	2023. február	2023. március
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	-	-	-	-
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85
HU	82,13	133,97	126,44	93,72
IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	-	-	-	-
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

b) A 23. cikk alapján a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus maximális gázmennyiségek a 2023. április és 2023. december közötti időszakban (értékek millió köbméterben):

Tagállam	Havi érték
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	-
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01
FI	31,40
FR	831,41

¹ Az I. melléklet a) és b) részében foglalt számadatok az (EU) 2019/941 rendelet 9. cikke alapján a Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (a továbbiakban: ENTSO-E) által végzett téli megfelelésértékelésen alapulnak, kivéve Málta esetében, amelynek villamosenergia-termelése kizárólag az LNG-szállításokra támaszkodik, és nincs számottevő tárolási kapacitása. Tekintettel a kis fűtőértékű gáz sajátosságaira, az e táblázatban szereplő, Hollandiára vonatkozó értékeket 37,89-es átváltási tényezővel meg kell szorozni, és 35,17-tel el kell osztani. Az I. melléklet a) része az ENTSO-E által kiszámított egyedi havi mennyiségeket tünteti fel a 2022. decembertől 2023. márciusig tartó időszakra vonatkozóan; az I. melléklet b) részében foglalt, a 2023. áprilistól 2023. decemberig tartó időszakra vonatkozó számadatok a 2022. december és 2023. március közötti időszak értékeinek átlagát tüntetik fel.

HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	-
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60
PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

II. MELLÉKLET

A 23. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerinti, az ellátásbiztonság szempontjából kritikus infrastruktúrák

Ágazat	Alágazat	
I. Energia	1. Villamos energia	A villamosenergia-termelésre és -továbbításra szolgáló infrastruktúrák és létesítmények a villamosenergia-ellátás tekintetében
	2. Olaj	Kőolajtermelés, -finomítás, -feldolgozás, -tárolás és vezetékes szállítása
	3. Gáz	Gáztermelés, -finomítás, -feldolgozás, tárolás és vezetékes szállítása
II. Közlekedés	4. Közúti közlekedés	
	5. Vasúti közlekedés	
	6. Légi közlekedés	

TARTALOMJEGYZÉK

A TANÁCS 2022. december 19-i (EU) 2022/2576 RENDELETE	1
a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb koordinálása, megbízható ár-referenciaértékek és a határokon átnyúló gázkereskedelem révén történő fokozásáról	1
I. FEJEZET	19
Tárgy és fogalommeghatározások	20
1. cikk	20
Tárgy és hatály	20
2. cikk	20
Fogalommeghatározások	20
II. FEJEZET	21
A gázbeszerzések jobb koordinálása	21
1. SZAKASZ	21
A gázbeszerzések koordinálása az Unióban	21
3. cikk	22
Átláthatóság és információcsere	22
4. cikk	23
Ad hoc irányítóbizottság	23
2. SZAKASZ	23
Keresletösszesítés és közös beszerzés	23
5. cikk	23
A szolgáltatóval kötött ideiglenes szolgáltatási szerződés	23
6. cikk	24
A szolgáltató kiválasztásának kritériumai	24
7. cikk	25
A szolgáltató feladatai	25
8. cikk	26
A keresletösszesítésben és a közös beszerzésben való részvétel	26
9. cikk	27
A közös beszerzésből kizárt földgázellátások	27
10. cikk	27
A szolgáltató kötelező igénybevétele	27
11. cikk	28
Gázbeszerzési konzorcium	28
3. SZAKASZ	28
Az LNG-létesítmények, a gáztároló létesítmények és a csővezetékek használatának fokozására irányuló intézkedések	28
12. cikk	28

Másodlagos kapacitáslekötési platform az LNG-létesítmények használói és a gáztároló létesítmények használói számára	28
13. cikk	28
Az LNG-létesítmények és a gáztároló létesítmények átláthatósági platformjai	28
14. cikk	29
A szállítási kapacitások hatékonyabb kihasználása	29
III. FEJEZET	30
A TÚLZOTT GÁZÁRAK ÉS A NAPKÖZBENI TÚLZOTT VOLATILITÁS MEGELŐZÉSET CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK AZ ENERGIAVAL KAPCSOLATOS SZÁRMAZTATOTT TERMÉKEK PIACAIN	30
1. SZAKASZ	30
Napközbeni ideiglenes eszköz az energiával kapcsolatos származtatott termékek piacain tapasztalható szélsőséges volatilitás kezelésére	30
15. cikk	30
A napközbeni volatilitás kezelésére szolgáló mechanizmus	30
16. cikk	31
Az illetékes hatóságok szerepe	31
17. cikk	32
Az ESMA koordinációs szerepe	32
2. SZAKASZ	32
Az ACER felhatalmazása az árakra vonatkozó objektív adatok gyűjtésével és közzétételével	32
18. cikk	32
Az ACER árértékeléssel és -referenciaértékekkel kapcsolatos feladatai és hatásköre	32
19. cikk	32
Az LNG-árértékelések és -referenciaérték közzététele	33
20. cikk	33
Az LNG-piaci adatok benyújtása az ACER-nek	33
21. cikk	33
Az LNG-piaci adatok minősége	33
22. cikk	34
Üzletmenet-folytonosság	34
IV. FEJEZET	34
Intézkedések gázellátási vészhelyzet esetére	34
1. SZAKASZ	34
Gázellátási szolidaritás a villamosenergia-ellátás, az alapvető fontosságú iparágak és a védett felhasználók érdekében	34
23. cikk	34

A szolidaritásalapú védelem kiterjesztése a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségekre	34
24. cikk	35
A védett felhasználókat érintő keresletcsökkentési intézkedések	35
25. cikk	36
A határkeresztező áramlásokra vonatkozó biztosítékok	36
2. SZAKASZ	36
A szolidaritási intézkedések meghozatalára vonatkozó szabályok	36
26. cikk	36
A szolidaritási kötelezettségek ideiglenes kiterjesztése az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra	36
27. cikk	37
A szolidaritási intézkedésekre vonatkozó alapértelmezett szabályok	37
28. cikk	38
Szolidaritási megállapodás hiányában a szolidaritási intézkedésekre alkalmazandó eljárás	38
V. FEJEZET	38
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	38
29. cikk	39
A bizottsági eljárás	39
30. cikk	39
Felülvizsgálat	39
31. cikk	39
Hatálybalépés és alkalmazás	39
I. MELLÉKLET	39
II. MELLÉKLET	41
A 23. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerinti, az ellátásbiztonság szempontjából kritikus infrastruktúrák	41